

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему: «Формування інвестиційних ресурсів на ПрАТ «ВФ Україна»

Виконала: студентка 2 курсу групи 8.0722-фк-з-дн
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та
страхування, освітня програма фінанси і кредит
М-А. В. Смик

Керівник д.е.н., проф. Кушнір С. О.

Рецензент д.е.н., проф. Крилов Д.В.

Запоріжжя – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічний
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Рівень вищої освіти магістр
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма фінанси і кредит
Спеціалізація _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____ А.П. Кущик
« ____ » _____ 2023 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТКИ

Смик Марії-Ангеліни Василівни

1. Тема роботи: «Формування інвестиційних ресурсів на ПрАТ «ВФ Україна».
керівник роботи: Кушнір Світлана Олександрівна д.е.н., професор
затверджені наказом ЗНУ від 01 травня 2023 р. № 651-с, №1447-с від 18.09.2023 р.
2. Строк подання студентом роботи: 12 лютого 2024 р.
3. Вихідні дані до роботи: дані фінансової звітності ПрАТ «ВФ Україна», наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): розглянути сутність поняття інвестиційних ресурсів, інвестування, принципи та види інвестування; дослідити механізм формування інвестиційних ресурсів; розглянути можливості підприємств в Україні в умовах сьогодення щодо інвестицій; здійснити організаційно-економічну характеристику ПрАТ «ВФ Україна»; проаналізувати фінансовий стан підприємства; дослідити механізм формування інвестиційних ресурсів; проаналізувати динаміку залучення інвестицій; спрогнозувати економічні показники ефективності формування інвестиційних ресурсів ПрАТ «ВФ Україна».
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): магістерська робота містить 13 рис., 26 табл. і 6 формул.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Кушнір С.О., д.е.н., проф.	14.08.2023 р.	14.08.2023 р.
2	Кушнір С.О., д.е.н., проф.	18.09.2023 р.	18.09.2023 р.
3	Кушнір С.О., д.е.н., проф.	30.10.2023 р.	30.10.2023 р.

7. Дата видачі завдання: 20 червня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів магістерської роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	20.06.2023 р. – 31.07.2023 р.	виконано
2.	Виконання вступу	1.08.2023 р. – 13.08.2023 р.	виконано
3.	Виконання розділу 1	14.08.2023 р. – 17.09.2023 р.	виконано
4.	Виконання розділу 2	18.09.2023 р. – 29.10.2023 р.	виконано
5.	Виконання розділу 3	30.10.2023 р. – 26.11.2023 р.	виконано
6.	Формування висновків	27.11.2023 р. – 26.12.2023 р.	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	27.12.2023 р. – 11.02.2024 р.	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	12.02.2024 р.	виконано

Студент _____
(підпис)М.В. СмикКерівник роботи _____
(підпис)С.О. Кушнір**Нормоконтроль пройдено**Нормоконтролер _____
(підпис)І.О. Щебликіна

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра: 105 с., 13 рис., 26 табл., 6 формул, 8 додатків, 102 джерела.

Об'єктом дослідження є процес формування інвестиційних ресурсів та аналіз підприємства ПрАТ «ВФ Україна».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти формування інвестиційних ресурсів на прикладі ПрАТ «ВФ Україна».

Метою кваліфікаційної роботи магістра є дослідження теоретичних основ інвестування, формування інвестиційних ресурсів підприємства, дослідження сучасного ринку джерел інвестиційних ресурсів та розробка практичних рекомендацій щодо інноваційних джерел формування інвестиційних ресурсів.

Методи дослідження: системний, загальнонауковий, метод логічного узагальнення, порівняльний, дедуктивний, комплексний підхід, кількісний аналіз, графічний, абстрактно-логічний, прогнозований, фінансово-економічного та статистичного аналізу, зведення та ін.

Одержані результати: розглянуто теоретичні основи поняття інвестицій, інвестиційних ресурсів, принципи, види та джерела інвестиційних ресурсів, досліджено можливі сучасні джерела інвестиційних ресурсів, проаналізовано ПрАТ «ВФ Україна», його фінансово-економічну діяльність, інвестиційний портфель, джерела поповнення інвестицій, досліджено шляхи залучення інвестицій для можливостей впровадження інновацій.

Одержані результати та їх новизна:

- 1) проаналізовано організаційно-фінансовий стан ПрАТ «ВФ Україна»;
- 2) розроблено рекомендації щодо удосконалення стратегії формування та диверсифікації інвестиційних ресурсів підприємства.

ІНВЕСТИЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНІ РЕСУРСИ, ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ, КРЕДИТИ, ГРАНТИ, КРАУДФАУНДИНГ, ФІНАНСУВАННЯ, САМОФІНАНСУВАННЯ

SUMMARY

Qualifying work of the master: 105 pp, 13 fig., 26 tab., 6 4 form., 8 annex, 102 references.

The object of the study is the process of formation of investment resources and the analysis of the enterprise "VF Ukraine" PrJSC.

The subject of the research is the theoretical and practical aspects of the formation of investment resources on the example of PJSC "VF Ukraine".

The purpose of the master's thesis is to study the theoretical foundations of investing, the formation of investment resources of the enterprise, the study of the modern market of sources of investment resources and the development of practical recommendations regarding innovative sources of the formation of investment resources.

Research methods: systematic, general scientific, method of logical generalization, comparative, deductive, complex approach, quantitative analysis, graphic, abstract-logical, forecasted, financial-economic and statistical analysis, summary, etc.

The results obtained: the theoretical foundations of the concept of investments, investment resources, principles, types and sources of investment resources were considered, possible modern sources of investment resources were investigated, PJSC "VF Ukraine", its financial and economic activities, investment portfolio, sources of replenishment of investments were analyzed, the ways of attraction were investigated investments for innovation opportunities.

Obtained results and their novelty:

1) the organizational and financial condition of PJSC "VF Ukraine" was analyzed;

2) recommendations on improving the strategy of formation and diversification of investment resources of the enterprise were developed;

3) in order to forecast the effect of financial leverage under the conditions of diversification of investment resources, the tool of financial leverage was applied, and

the significant influence of such factors as the availability and size of credit resources and the profitability of the company was revealed.

INVESTMENTS, INVESTMENT ACTIVITIES, INVESTMENT RESOURCES, FINANCIAL RESOURCES, FINANCIAL INVESTMENTS, LOANS, GRANTS, CROWDFUNDING, FINANCING, SELF-FINANCING

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОНЯТТЯ ТА ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ.....	12
1.1 Суть інвестування, інвестиційної діяльності та інвестиційних ресурсів, та їх роль в розвитку підприємства.....	12
1.2 Види та особливості інвестицій та інвесторів	19
1.3 Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства	24
2 АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»	36
2.1 Загальна характеристика ПрАТ «ВФ Україна».....	36
2.2 Горизонтально-вертикальний аналіз звітності ПрАТ «ВФ Україна».....	45
2.3 Аналіз показників фінансового стану ПрАТ «ВФ Україна».....	56
3 ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»	64
3.1 Напрями інвестиційної діяльності ПрАТ «ВФ Україна» та дослідження її результатів.....	64
3.2 Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів на підприємстві.....	71
3.3 Прогнозування ефекту фінансового важеля за умов диверсифікації інвестиційних ресурсів.....	78
ВИСНОВКИ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	9
ДОДАТКИ.....	106

ВСТУП

Незважаючи на складні економічні умови, які склалися в Україні внаслідок анексії частини територій, пізніше пандемії COVID-19, а зараз повномасштабного вторгнення РФ, підприємства в країні намагаються відновити діяльність, перепрофілюватися, повноцінно функціонувати, підтримувати свою фінансову стійкість та конкурентоспроможність. Тому досить важливим фактором для бізнесу виступає можливість акумулювати та інвестувати ресурси в різноманітні напрямки діяльності, що дозволяє підприємствам не лише втримувати позиції на ринку, а й розвиватись в умовах швидкозмінюваного ринкового середовища.

Сьогодні найактуальнішим аспектом є розробка нових концептуальних основ інвестування в розвиток реальних секторів економіки. Інвестиційна діяльність як економічна категорія має не лише внутрішню сутність, що виявляється в її структурі, законах руху, формах та видах, але також активно взаємодіє із зовнішнім середовищем та стимулює процес розширеного відтворення та підвищення конкурентоспроможності. Рух інвестиційних капіталів на національному та міжнародному рівнях відбувається у різних формах, використовуючи різноманітні інструменти фінансування, в тому числі форми надання суб'єктам господарювання позикових фінансових ресурсів для фінансування інвестиційних проектів, що реалізуються за допомогою механізму кредитного ринку.

Актуальність теми: перед системою управління підприємствами постають завдання формування ефективної інвестиційної стратегії, направленої на розвиток в умовах сучасних економічних відносин, посилення конкурентної боротьби за споживача та інвестора. Ефективне ведення бізнесу в сучасних умовах неможливе без інвестицій в розвиток підприємства.

Умови сьогодення підтверджують важливість розуміння того, що одним з головних напрямків політики країни є ефективна інвестиційна діяльність, успішність втілення якої дозволить не тільки в короткі терміни подолати

економічну кризу, а й забезпечити підґрунтя для швидкого повоєнного відновлення та сталого економічного зростання.

Незважаючи на те, що Україна має законодавчо-нормативну базу щодо інвестиційної політики, нажаль реалізація цього напрямку економіки відбувається не зовсім ефективно та недостатніми темпами.

Теоретичними і практичними питаннями, пов'язаними з визначенням сутності і змісту поняття інвестицій, інвестиційної стратегії підприємства, аналізом видів та методів інвестування, застосуванням моделей дослідження ефективності інвестицій, займалися багато вітчизняних і зарубіжних економістів, серед яких українські науковці як А. Даниленко [1], Н. Татаренко [2], Я. Жалило [3], Б. Луців [4], Т. Майорова [5], С. Кушнір [6], Н. Дацій [7], І. Карпунь [8], А. Касич [9], С. Курило, А. Пересада [10], О. Михайловська [11], А. Музиченко, О. Пирог [12], М. Туріянська [13] та інші. Теорію інвестиційного розвитку та економічного зростання досліджували такі зарубіжні вчені, як Дж.М. Кейнс [14], Дж. Ван Хорн, У. Шарп [15], В. Зомбарт, К. Маркс [16], Е. Денісон, Д. Рікардо, І. Фішер, Ф. Сейбл, Р. Солоу, Й. Шумпетер [17].

Але і до цього часу питання формування інвестиційних ресурсів підприємства залишаються досить актуальними та потребують подальших досліджень.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи магістра є дослідження можливих напрямків формування інвестиційних ресурсів підприємства ПрАТ «ВФ Україна».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити роль і економічний зміст категорії «інвестиції» та «інвестиційна діяльність», «інвестиційні ресурси»;
- розглянути види інвестицій підприємств;
- розглянути класифікацію інвесторів;
- визначити принципи формування інвестиційних ресурсів підприємства;
- обґрунтувати чинники, що впливають на формування і ефективність інвестиційних ресурсів підприємств;

- визначити особливості етапів формування інвестиційних ресурсів підприємств;
- проаналізувати ефективність стратегії інвестиційної політики підприємства;
- дослідити організаційно-економічний стан підприємства ПрАТ «ВФ Україна»;
- проаналізувати перспективи та напрями удосконалення СТРАТЕГІЇ формування інвестиційних ресурсів підприємств.

Об'єктом дослідження в магістерській роботі виступає ПрАТ «ВФ Україна».

Предметом дослідження є теоретичні та методичні аспекти інвестицій та організації формування інвестиційних ресурсів на підприємстві.

Інформаційною та методологічною базою для написання магістерської роботи є чинні законодавчі та нормативні документи України, наукові праці вчених-економістів з питань інвестування, навчальні посібники, інформація Інтернет-ресурсів, статистична інформація НБУ, публікації періодичних видань, а також матеріали, що відображають організаційну та фінансову діяльність ПрАТ «ВФ Україна».

Текст магістерської роботи побудовано на основі використання вертикально-горизонтального аналізу, порівняльного аналізу, методу угруповань, розрахунку фінансових коефіцієнтів, графічного аналізу, логічного узагальнення та класифікації для систематизації отриманої інформації, дедуктивного методу, порівняння, зведення.

Практична цінність роботи полягає в тому, що за наслідками аналізу визначені конкретні напрями по покращенню ефективності формування інвестиційних ресурсів підприємства.

Наукова новизна отриманих результатів визначається такими основними положеннями:

- визначено понятійний апарат інвестування, інвесторів, інвестиційної стратегії підприємства, інвестиційних ресурсів підприємства, суті, мети та

вимог до формування, принципів формування та використання;

- проаналізовано види інвестиційних ресурсів та шляхи їх використання;

- визначено систему показників, які використовуються для аналізу ефективності інвестиційних ресурсів підприємства;

- проаналізовано організаційну структуру та фінансово-економічні показники діяльності ПрАТ «ВФ Україна»;

- досліджено інвестиційний портфель та показники ефективності формування інвестиційних ресурсів ПрАТ «ВФ Україна»;

- з метою прогнозування ефекту фінансового важеля за умов диверсифікації інвестиційних ресурсів застосовано інструмент фінансового левериджу, та виявлено суттєвий вплив таких факторів як наявність та розмір кредитних ресурсів та прибутковості компанії.

Дослідження дозволяє суб'єктам господарювання визначитися з можливими напрямками формування інвестиційних, переважно фінансових ресурсів, що забезпечить ефективне їх використання та сталий розвиток та стабільну конкурентоспроможність підприємств.

Апробація результатів дослідження. Публікації. Основні положення і результати дослідження представлені та опубліковані в тезах у збірнику *Modernization of today's science: experience and trends: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference, September 22, 2023. Singapore, Republic of Singapore: European Scientific Platform. S.19-21.*

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОНЯТТЯ ТА ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Суть інвестування, інвестиційної діяльності та інвестиційних ресурсів, та їх роль в розвитку підприємства

Сьогодні, в умовах війни та критичної необхідності підтримки економіки, стратегічно важливими як для держави так і кожного окремого підприємства, постають інвестиції, оскільки саме вони сприяють функціонуванню національного господарства, активізують процеси розширеного відтворення, створення нових підприємств та робочих місць, а інколи і цілих галузей та секторів, підвищують конкурентоздатність, що сьогодні дуже важливо – забезпечують отримання додаткових надходжень до бюджету.

Зважаючи на кризовий період війни та економічної нестабільності, звісно що важко говорити за підвищення інвестиційної діяльності, фіксується зниження показників припливу інвестицій, оскільки ці процеси безпосередньо пов'язані з інвестиційним кліматом та стабілізацією макроекономічних показників держави. Але, в той же час, дана ситуація в Україні спонукає до впровадження інноваційних заходів, розробок, новостворень, актуалізуються нові напрями діяльності, сфери досліджень, використання інвестиційних ресурсів.

В економічній теорії термін «інвестиції» з'явився досить давно, як економічна категорія у вітчизняній науковій літературі наприкінці 80-х років двадцятого сторіччя. Він походить від латинського слова «*invest*», що означає «вкладення коштів». Означає термін господарську операцію, яка передбачає придбання основних фондів, нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів в обмін на кошти або майно [18].

В Україні економічне поняття інвестиції введено Законом України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 №1560- XII [19], де статтю 1 визначено, що «інвестиції - всі види майнових та інтелектуальних цінностей,

що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект».

Оскільки поняття інвестицій досить широке, різні науковці зважаючи на різні підходи, види і форми дають своє тлумачення, тому в наукових джерелах зустрічається широкий перелік визначення поняття «інвестиції», що є обґрунтованим. Проаналізуємо визначення терміну «інвестиції» в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Підходи до визначення терміну «інвестиції»

Автор	Визначення
Закон України «Про інвестиційну діяльність» [19]	всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект
«Економікс»	витрати на виробництво і накопичення коштів виробництва і збільшення матеріальних запасів
Орлов П.А. [20]	довгострокове вкладення фінансових і економічних ресурсів з метою отримання доходу в майбутньому або отримання інших благ – соціальних, освітніх, екологічних, інфраструктурних і інших
Загородній А.Г., Вознюк Г. Л., Партич Г. О. [21, с. 196]	це грошові, майнові, інтелектуальні цінності, що їх вкладають в об'єкти підприємницької та інші види діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту; капітальні вкладення в розвиток виробництва чи невиробничу сферу
«Економічна енциклопедія» під ред. Л.І. Абалкіна	довгострокові вкладення капіталу в підприємства різних галузей економіки
Міщенко В.В. [22, с. 7]	грошові кошти, цінні папери, інше майно, в тому числі майнові права, інші права, що мають грошову оцінку, і вкладаються в об'єкти підприємницької та (або) іншої підприємницької діяльності, з метою отримання прибутку і (або) досягнення іншого корисного ефекту
Бланк І. О. [23, с. 17-18]	вкладення капіталу в усіх його формах у різні об'єкти (інструменти) його господарської діяльності з ціллю отримання прибутку, а також досягнення іншого економічного та неекономічного ефекту, здійснення якого базується на ринкових принципах і пов'язано з факторами часу, ризику та ліквідності

Продовження табл.1.1

Автор	Визначення
Козаченко Г.В., Ілляшенко О. В. [24, с. 25-28]	вкладення вільних грошей у різні форми фінансового й матеріального багатства з метою їхнього збереження й подальшого збільшення
Савицька Г. В. [25, с. 383]	довгострокове вкладення коштів у активи підприємства з метою розширення масштабів діяльності, збільшення прибутку, підвищення конкурентоспроможності та ринкової стабільності підприємства
Фішер С., Дорйбуш Р., Шмалензі Р. [26, с. 549]	витрати на створення нових потужностей з виробництва машин, фінансування житлового, промислового або сільськогосподарського будівництва та запасів
Гітман Л., Джонк М. [27, с.12]	спосіб розміщення капіталу, який має забезпечити збереження або зростання суми капіталу
Кунцевич В.О.	будь-які довгострокові вкладення з метою отримання економічного і (або) соціального ефекту
Микитюк І.І.	називається збільшення запасів капіталу в економіці, що приводить до зростання пропозиції факторів виробництва
Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. [28, с. 9]	вкладання капіталу з метою подальшого його збільшення
Правик Ю.М. [29, с. 15]	вкладання різних ресурсів з метою отримання економічного ефекту або іншого запланованого результату (соціального, економічного, політичного та ін.)
Покропивний С.Ф.[30]	інвестиції – це довгострокові вкладення грошей у підприємницьку діяльність з метою отримання певного доходу

Як видно, всі визначення мають місце, оскільки загалом інвестиції – це вкладення або активи, які в майбутньому принесуть фінансове зростання, дохід або інший зиск. Тому, інвестиції можна трактувати наступним чином (рис.1.1).

На рисунку 1.1 ми бачимо, що виходячи з макро- чи мікрорівня поняття «інвестиції» набуває дещо іншого змісту. Тобто, наприклад, якщо для фізичної особи придбання смартфона може вважатися інвестицією, для великого підприємства це не буде підпадати під поняття інвестицій.

Також варто відмітити, що інвестиції представляють собою багатоаспектні вкладення капіталу, які можуть реалізовуватися в різних формах і характеризуватися різноманітними особливостями. Зазвичай термін «інвестиції» безпосередньо прив'язується до діяльності інвестора, оскільки саме він є вкладником.

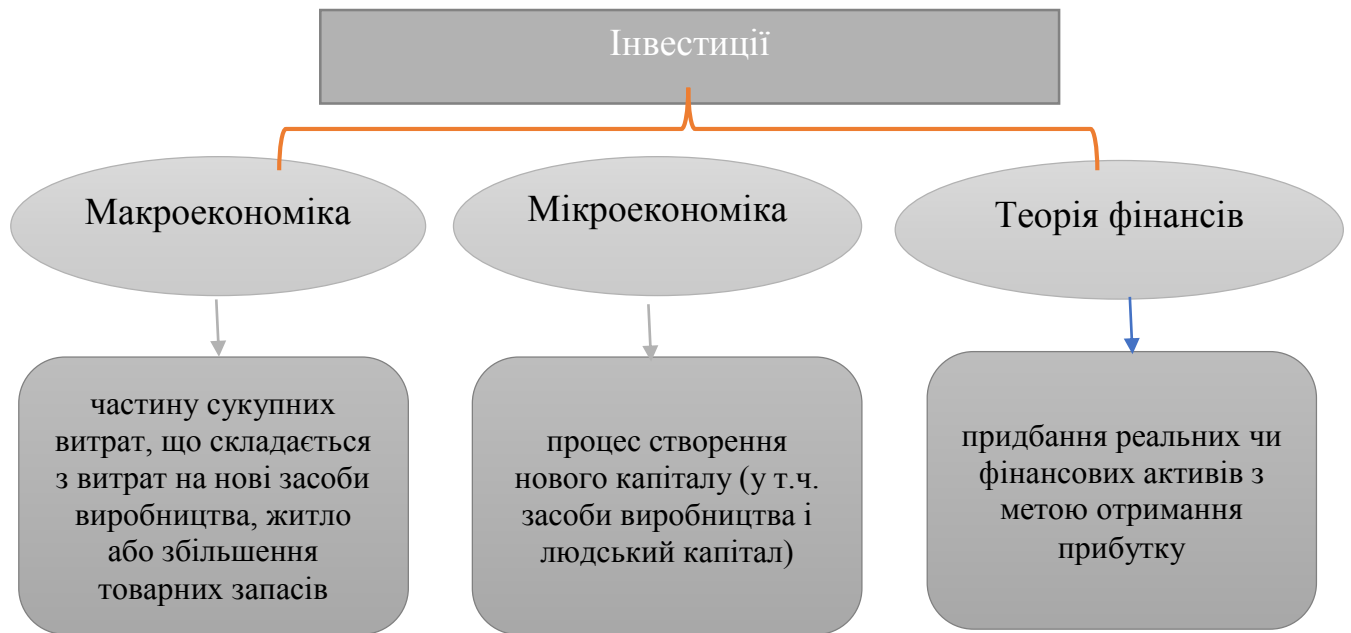

Рисунок 1.1. – Зміст поняття «інвестиції» за напрямками економіки

Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиції безпосередньо розглядаються в контексті інвестиційної діяльності, яка являє собою сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій. Так само як і термін «інвестиції» є багато тлумачень терміну «інвестиційна діяльність» (табл.1.2).

Таблиця 1.2 - Підходи до визначення терміну «інвестиційна діяльність»

Автор	Визначення
Закон України «Про інвестиційну діяльність» [19]	сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій
Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI [31]	господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно.
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів» [32]	придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів
Пересада А.А. [10, с. 16]	послідовна сукупність дій її суб'єктів (інвесторів та учасників) щодо здійснення інвестицій з метою одержання доходу або прибутку

Продовження табл.1.2

Автор	Визначення
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» [33]	придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів
Пересада А.А. [34]	вкладення капіталу в об'єкти підприємницької діяльності з метою забезпечення його зростання в майбутньому
Войнаренко М., Бушовська Л. [35]	сукупність дій і заходів з розміщення коштів (інвестицій) з метою отримання зростаючої величини прибутку і досягнення позитивного фінансового результату підприємства
Розенберг Дж. [36]	використання грошей з метою отримання більших грошей, отримання доходу або досягнення приросту капіталу, або і для того, і для іншого
Гриньов А.В. [37, с. 36]	діяльність, спрямована на організацію та координацію інвестиційного процесу, яка ґрунтується на системі принципів, організаційно-економічних методів та техніки розробки й реалізації управлінських рішень
Майорова Т. В. [5, с. 12]	сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб та держави щодо реалізації інвестицій
Нкайа Б., Ларка М. [38]	умова забезпечення зростання ефективності підприємницької діяльності і фінансової стійкості підприємства
Єпіфанова І. Ю. [39, с. 287-288]	системно інтегрований процес управління сукупністю інвестиційних проєктів, які підпорядковані єдиній стратегічній меті підприємства, орієнтований на успішну реалізацію інвестиційної програми підприємства
Доуртмес П. [40]	процес вкладання ресурсів, що забезпечують безперервність життєдіяльності підприємства.
Міщенко В.В. [41, с. 7]	вкладання інвестицій і здійснення практичної діяльності з метою отримання прибутку і (або) досягнення іншого корисного ефекту
Правик Ю.М. [29, с. 40]	вкладання інвестицій (інвестування) та сукупність практичних дій суб'єктів ринку щодо їх реалізації у вигляді матеріальних, фінансових, інтелектуальних та інших ресурсів у різні сфери підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання вигоди
Новикова І.В [42, с. 16]	система принципів, прийомів, методів та управлінських функцій, на основі яких визначаються організаційні форми та механізми управлінського впливу на процеси інвестування з метою забезпечення зростання вартості (цінності) підприємства та його стратегічного розвитку
Федоренко В. [43, с. 10]	процес управління усіма аспектами інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва

Особливості інвестиційної діяльності підприємства:

1. Інвестиційна діяльність регулюється інвестиційною стратегією підприємства, яка, в свою чергу, є частиною основної стратегії діяльності підприємства. Інвестиційна діяльність спонукає до зростання операційної діяльності підприємства, але носить підпорядкований характер.

2. На інвестиційну діяльність значний вплив мають галузеві умови функціонування підприємства.

3. Інвестиційна діяльність характеризується суттєвою нерівномірністю по окремих періодах, циклічністю, необхідністю попереднього накопичення інвестиційних ресурсів.

4. Зиск (ефект) у процесі інвестиційної діяльності формується зазвичай зі значним запізненням оскільки між витратами інвестиційних ресурсів і одержанням інвестиційного прибутку проходить певний час, що визначає довгостроковий характер цих витрат.

5. Інвестиційна діяльність формує особливий самостійний вид грошових потоків підприємства, які на різних етапах відрізняються цільовим спрямуванням, розмірами кеш-флоу тощо.

6. Інвестиційній діяльності підприємства притаманні специфічні види інвестиційних ризиків, оскільки діяльність більш пов'язана з ризиковістю, ніж поточна операційна діяльність [44].

Вид управління інвестиційною діяльністю підприємства залежить від рівня:

1) макрорівень – діяльність на рівні держави (національна економічна система);

2) мезорівень – управління інвестиціями на регіональному рівні або на рівні галузей;

3) мікрорівень – інвестиційна діяльність на рівні окремого підприємства.

Інвестиційна діяльність підприємства здійснюються за рахунок сформованих нею інвестиційних ресурсів.

Інвестиційні ресурси – це всі види грошових та інших активів, залучених для здійснення вкладень в об'єкти інвестування, за рахунок яких вирішуються різні питання, пов'язані з реалізацією програм та проектів, спрямованих на розвиток та розширення діяльності.

Загалом усі інвестиційні ресурси поділяються на види;

- 1) власні;
- 2) позичені;
- 3) залучені.

Ресурси – це основні елементи виробничого потенціалу, які має в розпорядженні підприємство і які використовуються для досягнення конкретних стратегічних цілей. До ресурсів належать: природні, технічні, технологічні, кадрові, просторові, часові, структурно-організаційні, інформаційні, фінансові, інтелектуальні, нематеріальні тощо.

Проаналізуємо ознаки інвестиційних ресурсів підприємства:

- за наявності ефективного менеджменту інвестиційні ресурси мають потенційну здатність приносити дохід або інший позитивний ефект економічного і позаекономічного характеру;

- інвестиційні ресурси відрізняються різноманіттям форм існування (грошова, майнова та нематеріальна інтелектуальна форми);

- інвестиційні ресурси підприємства є об'єктом ринкових відносин, оскільки є об'єктами купівлі-продажу на інвестиційному ринку;

- інвестиційні ресурси як джерело доходу в підприємницькій діяльності інвестора є носіями фактору ризику (можливістю зниження або неотримання доходу, часткової або повної втрати інвестованого капіталу);

- інвестиційні ресурси є носіями фактору ліквідності (можливість реалізації за ринковою вартістю), пов'язана з факторами часу та ризику;

- інвестиційні ресурси представляють собою об'єкт часової переваги в прив'язці до рівня прибутковості і терміну окупності [45].

1.2 Види та особливості інвестицій та інвесторів

Згідно статті 1 Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиціями можуть виступати різноманітні цінності (рис.1.2).

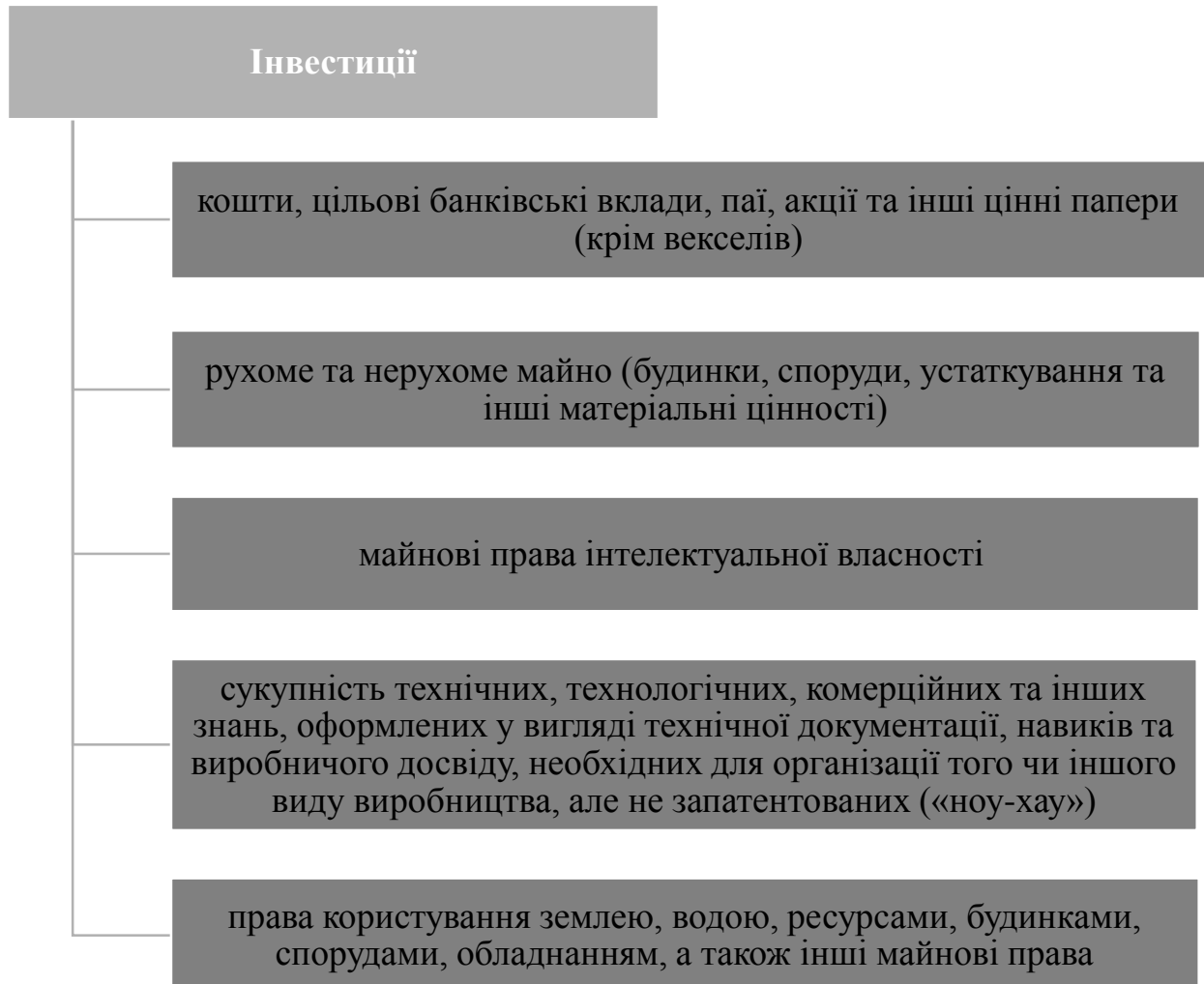

Рисунок 1.2 – Цінності, які можуть виступати інвестиціями

Інвестиції передбачають:

- 1) наявність цінностей;
- 2) прийняття рішення щодо вкладання цінностей;
- 3) приріст вкладених цінностей або досягнення певної мети (ефекту).

Відповідно об'єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, наявне в потенційного інвестора, не заборонене законодавством.

В економічній теорії і господарській практиці, що пов'язана з інвестиційним процесом підприємств, застосовується більше ста термінів, що характеризують різні види інвестицій. У зв'язку з тим, що на практиці існує велика кількість різновидів інвестицій, варто розглянути класифікацію інвестицій за різними ознаками, оскільки систематизація дозволяє сформулювати визначення, яке більшою мірою відповідає новим соціально-економічним умовам функціонування бізнес-середовища (табл.1.3).

Таблиця 1.3 - Класифікація інвестицій підприємства за основними ознаками

Класифікаційні ознаки	Види інвестицій
За об'єктами вкладення капіталу	Реальні Фінансові
За характером участі в інвестиційному процесі	Прямі Непрямі
За відтворювальною спрямованістю	Валові Реноваційні Чисті
За ступенем залежності від доходів	Похідні Автономні
За розміром інвестицій	Великі Традиційні Дрібні
Стосовно підприємства інвестора	Внутрішні Зовнішні
За періодом здійснення	Короткострокові Довгострокові
За сумісністю здійснення	Незалежні Взаємозалежні Взаємовиключні
За джерелами здійснення за рахунок	Власного капіталу За рахунок залученого капіталу Змішані
За рівнем прибутковості	Високоприбуткові Середньодоходні Низькододходні Недодходні
За рівнем ризику	Безризикові Низькоризикові Середньоризикові Високоризикові
За регіональними джерелами притягнення капіталу	Вітчизняні Іноземні

Продовження табл. 1.3

Класифікаційні ознаки	Види інвестицій
За рівнем ліквідності	Високоліквідні Середньоліквідні Низьколіквідні Неліквідні
За характером використання капіталу в інвестиційному процесі	Первинні Екстенсивні Реінвестиції Дезінвестиції
За регіональною спрямованістю капіталу, що інвестується	Інвестиції на внутрішньому ринку Інвестиції на міжнародному ринку
За формами власності капіталу, що інвестується	Приватні Державні Змішані Іноземні Спільні Сумісні Муніципальні
За формами відтворення придбання	Цілісних майнових комплексів Нове будівництво Перепрофілювання Реконструкція Модернізація Відновлення окремих видів устаткування
Залежно від вибору інвестиційної стратегії	Пасивні Активні
За сферами впровадження в матеріальне виробництво	В соціальну сферу Пов'язані з реалізацією екологічних проектів Науково - технічні інвестиції Інвестиції в сферу культури і мистецтва За причинами, що зумовлюють необхідність інвестицій початкові Інвестиції на відновлення матеріально-технічної бази Інвестиції пов'язані з нарощуванням обсягів господарської діяльності
За кількістю цілей, які вирішують	Одноцільового призначення Багатоцільового призначення
За сферою інвестування	Паливно-енергетичний комплекс Машинобудування Легка промисловість Агропромисловий комплекс Лісопромисловий комплекс Інші сфери

Інвестиційну діяльність здійснюють суб'єкти, які поділяються на інвесторів і учасників. В свою чергу, суб'єктами інвестиційної діяльності можуть бути фізичні та юридичні особи України та іноземних держав, а також держави.

Є деякі особливості до інвестиційної діяльності групи організацій, серед яких недержавні пенсійні фонди, інститути спільного інвестування, страховики та фінансові установи, оскільки за родом своєї діяльності ці організації здійснюють інвестиційну діяльність відповідно до законодавства, що визначає особливості їх діяльності.

Згідно діючого законодавства інвестори – суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позичкових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування [19].

Інвестори можуть виступати в ролі вкладників, кредиторів, покупців, а також виконувати функції будь-якого учасника інвестиційної діяльності. Проаналізуємо класифікацію інвесторів за основними ознаками (табл.1.4).

Таблиця 1.4 - Класифікація інвесторів за основними ознаками

Класифікаційні ознаки	Види інвесторів	Визначення
За спрямованістю основної діяльності	Індивідуальний	юридична або фізична особа, що здійснює інвестиції для розвитку своєї основної господарчої (операційної) діяльності
	Інституціональний	юридична особа – фінансовий посередник, що здійснює спеціалізовану діяльність, переважно з операціями з цінними паперами
За орієнтацією на інвестиційний ефект	Орієнтований на потоковий інвестиційний дохід	формує свій інвестиційний портфель переважно за рахунок короткострокових фінансових вкладень, що приносять регулярний потоковий прибуток
	Орієнтований на приріст капіталу в довгостроковому періоді	вкладає переважно в реальні операційні активи підприємства, а також у довгострокові фінансові інструменти
	Орієнтований на позаекономічний інвестиційний ефект	ставить перед собою соціальні, екологічні та інші позаекономічні цілі, не розраховані на одержання інвестиційного прибутку

Продовження табл. 1.4

Класифікаційні ознаки	Види інвесторів	Визначення
За цілями інвестування	Стратегічний	ставить на меті придбання переважної частки статутного капіталу для забезпечення реального управління підприємством відповідно до власної концепції його стратегічного розвитку
	Портфельний	вкладає свій капітал у різноманітні об'єкти (інструменти) інвестування винятково з метою одержання інвестиційного прибутку
За організаційно-правовою формою	Фізичні особи	незалежно від резидентства
	Юридичні особи	будь-якої організаційної форми, дозволеної законодавством
	Об'єднання юридичних осіб	холдинги, концерни, синдикати, промислово-фінансові групи тощо
	Об'єднання фізичних та юридичних осіб	на основі укладених договорів
	Органи місцевої та державної влади	за державними інвестиційними програмами
За відношенням до інвестиційних ризиків	Не схильний до ризику	уникають здійснення середньо- і високоризикових інвестицій
	Нейтральний до ризику	беруть на себе ризик тільки в тому випадку, коли він буде справедливо компенсований додатковим рівнем інвестиційного доходу
	Схильний до ризику	ідуть на ризик навіть у тих випадках, коли він недостатньо справедливо компенсований додатковим рівнем інвестиційного доходу
За менталітетом інвестиційної поведінки	Консервативний	вибирає об'єкти інвестування за критерієм мінімізації рівня інвестиційних ризиків, незважаючи на відповідно низький рівень очікуваного за ними інвестиційного доходу
	Помірний	вибирає такі об'єкти (інструменти) інвестування, рівень прибутковості і ризику яких приблизно відповідають середньоринковим умовам (за відповідним сегментом ринку)
	Агресивний	вибирає об'єкти (інструменти) інвестування за критерієм максимізації потокового інвестиційного доходу, незважаючи на супутній їм високий рівень ризику
За приналежністю до резидентів	Вітчизняний	резидент країни
	Іноземний	нерезидент країни

Розуміння класифікаційних ознак та видів інвестицій та інвесторів допомагає зрозуміти суть інвестиційної діяльності у сучасному світі, оскільки сьогодні спостерігається тенденція до зменшення націоналізації капіталу, тобто зростання міжнародних інвестиційних проектів, іноземних інвестицій, що набуває особливої актуальності для України.

1.3 Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства

Інвестиційний процес потребує інвестиційних ресурсів, які поділяються на фінансові, матеріально-технічні та нематеріальні. Розглянемо види інвестиційних ресурсів (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 - Види інвестиційних ресурсів підприємства

Вид	Визначення
Природні ресурси	частина природного середовища (об'єкти, процеси, умови), найважливішими їх видами є мінеральні, земельні, водні ресурси, рослинний і тваринний світ, атмосферне повітря, сонячна та вітрова енергія та інші
Технічні ресурси	сукупність об'єктів нерухомості, техніки, обладнання та технологій, механізмів і машин, а також систем і засобів управління, зберігання, переробки сировини і матеріалів, інформації
Оборотні ресурси	мають матеріально-речову та вартісну форму і включають: виробничі запаси, незавершене виробництво та напівфабрикати власного виготовлення, а також витрати майбутніх періодів
Фінансові ресурси	грошові кошти або ціні папери, якими розпоряджається підприємство
Нематеріальні ресурси	ресурси, для яких характерні відсутність матеріальної основи і невизначеність розмірів майбутнього прибутку від їхнього використання (наприклад, об'єкти інтелектуальної власності, знаки товарів і послуг, комп'ютерні програми, раціоналізаторські пропозиції тощо)
Трудові	відповідно до штатного розпису або залучені на тимчасовій основі

Аналіз наявності та ефективності використання наявних на підприємстві ресурсів дає можливість визначити додаткову необхідність в тому чи іншому

ресурсі. Для цього на підприємстві має бути організований достовірний та об'єктивний облік ресурсної бази, контроль за забезпеченням належного обліку та аналізу, перевірка дотримання затвердженої управлінської та економічної стратегії розвитку підприємства, прийнятих рішень та завдань інвестиційної діяльності. Контроль використання ресурсів здійснюється на основі аналізу фінансової звітності.

Процес формування інвестиційних ресурсів підприємства базується на наступних принципах:

1. Здійснення обліку та аналізу перспектив розвитку інвестиційної діяльності підприємства шляхом проведення планування на кожній стадії інвестування. Як на початковому етапі, так і в процесі здійснення інвестиційного проекту підприємство має аналізувати та формувати ефективні обсяги і структуру інвестиційних ресурсів.

2. З метою забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності, ефективності інвестування, підприємство має визначати оптимальну структуру інвестиційних ресурсів, оскільки оптимальна структура залучених вільних активів забезпечує оптимальний фінансовий розвиток підприємства в процесі здійснення інвестування.

3. Забезпечення інвестиційних потреб відповідним обсягом залучених інвестиційних ресурсів в запланованому періоді у відповідності до стратегії підприємства.

4. Мінімізація витрат по формуванню інвестиційних ресурсів на основі аналізу фінансового стану з метою максимізації суми чистого інвестиційного прибутку.

5. Забезпечення найефективнішого використання інвестиційних ресурсів в процесі інвестиційної діяльності.

Для підприємства дуже важливо визначити співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел інвестування. Зважаючи на економічну нестабільність останнім часом спостерігається тенденція до зростання питомої ваги внутрішніх ресурсів підприємств і організацій, громадян.

Позикові ресурси формуються за рахунок отримання від зацікавлених осіб на зворотній і, як правило, платній основі. Залучені ресурси характеризуються переважно з отримання ресурсів на домовленостях поверненості, а іноді і на безповоротній основі. Розглянемо класифікацію інвестиційних ресурсів (табл.1.6).

Таблиця 1.6 - Класифікація інвестиційних ресурсів за основними ознаками

Класифікаційні ознаки	Види інвестицій	Визначення
За титулом власності	Власні	обсяг ресурсів підприємства, які належать йому на правах власності
	Позичені	позичені ресурси на умовах поверненості, строковості та платності
	Залучені	залучені ресурси, як правило, на безоплатній основі, переважно без умови повернення
За джерелами залучення	Внутрішні джерела	власні фінансові кошти, які формуються безпосередньо на підприємстві для забезпечення його розвитку
	Зовнішні джерела	частина ресурсів, яка формується поза межами підприємства
За натурально-речовою формою	Грошова форма	найбільш поширений різновид, оскільки гроші можуть бути трансформовані в будь-яку іншу форму активів, необхідних підприємству для здійснення інвестиційної діяльності
	Фінансова форма	фінансові інструменти, які вносяться до його статутного фонду (акції, сертифікати тощо)
	Матеріальна форма	капітальні активи (машини, обладнання, приміщення), сировина, матеріали, напівфабрикати і т. п.
	Нематеріальна форма	нематеріальні активи, які не мають речової форми, але беруть безпосередню участь в його господарській діяльності й формуванні прибутку (права користування окремими природними ресурсами, патентні права на використання винаходів, «ноу-хау», права на промислові зразки й моделі, товарні знаки, комп'ютерні програми та інші)

Продовження табл.1.6

Класифікаційні ознаки	Види інвестицій	Визначення
За періодом залучення	Довгострокові	строк використання більше одного року
	Короткострокові	для задоволення тимчасових інвестиційних потреб на період до одного року
За національною приналежністю власників капіталу	Вітчизняні	характеризуються найбільшою кількістю джерел, які пропонуються вітчизняним фінансовим ринком, і сформованими інвесторами власних фінансових ресурсів
	Іноземні	забезпечують в основному реалізацію великих реальних інвестиційних проектів, пов'язаних з їх перепрофілюванням, реконструкцією або технічним переоснащенням
За цільовим використанням	Реальне інвестування	обсяг та структура плануються по кожному реальному проекту в рамках сформованої інвестиційної програми підприємства
	Фінансове інвестування	залучення підпорядковане завданням формування або реструктуризації портфеля фінансових інструментів інвестування підприємства
За забезпеченням окремих стадій інвестиційного процесу	Передінвестиційна стадія	з метою забезпечення передстартових витрат по відкриттю нового підприємства, необхідних для розробки бізнес-плану, фінансування передінвестиційних досліджень, а також проектних робіт
	Інвестиційна стадія	необхідні для безпосереднього формування капітальних та інших активів, що складають виробничий потенціал майбутньої господарської діяльності підприємства
	Постінвестиційна стадія	формуються для фінансування обігових активів підприємства, які дозволяють розпочати операційну діяльність і формувати зворотній від інвестицій потік

Структуруванням ресурсної бази називається найоптимальніше співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел на кожному етапі життєвого циклу проекту.

Проаналізуємо можливі джерела інвестиційних ресурсів підприємства (рис.1.3).

Рисунок 1.3 – Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства

Розглянемо більш детально найактуальніші та поширені джерела в умовах сьогодення.

Власні ресурси підприємства – це особистий капітал компанії і грошові кошти, які були сформовані при створенні підприємства або за результатами діяльності для реалізації стратегії та інвестиційних проектів.

Головним джерелом здійснення інвестиційної діяльності є прибуток – це фінансовий ресурс, що використовується як на споживання, так і нагромадження; це різниця між виручкою від реалізації продукції (послуг, робіт, товарів) без податку на додану вартість, акцизів, інших податків і витратами на виробництво та реалізацію (собівартістю).

Амортизаційні відрахування формуються в результаті перенесення вартості основних фондів на вартість продукту, у сукупності вони складають амортизаційний фонд. Методи прискореної амортизації забезпечують якнайшвидше відновлення основних фондів і приріст виробництва. У будь-якій країні світу держава регулює (нормує) амортизаційні відрахування, надаючи амортизаційні пільги та зменшуючи розмір прибутку, що оподатковується. Тим самим підприємство отримує дійовий стимул і має можливість протидіяти моральному зносу фондів, прискорює відновлення активної частини фондів та одержує міцний фінансовий ресурс для інвестування.

Пайові внески – це грошові та інші кошти, сплачені юридичними і фізичними особами для ведення спільного підприємництва.

Серед залучених ресурсів, найпоширенішим джерелом виступає кредиторська заборгованість – заборгованість постачальникам за відвантаженими товарами, термін оплати яких ще не настав. До кредиторської заборгованості належить також перехідна заборгованість бюджету, заборгованість за відрахування у позабюджетні фонди по заробітній платі тощо.

Також варто зазначити, що сьогодні досить поширеним джерелом залучення ресурсів є грантові програми.

Так, міжнародні фонди, програми Європейської Комісії, національні грантодавці, приватні донори, посольства іноземних держав охоче надають грантові ресурси для сприяння розвитку бізнесу.

Грантові кошти чи ресурси можна залучити для реалізації наступних потреб: розширення виробництва, модернізація для експорту й виходу на нові ринки, створення нових робочих місць, адаптація чи перепрофілювання бізнес-діяльності, релокація бізнесу, запуск соціального підприємства, отримання експертної підтримки від іноземного підприємства, трансформація бізнесу, втілення інноваційної ідеї [46].

Термін «грант» (англ. «grant» – дарунок, дотація, субсидія) означає безоплатну допомогу у грошовій або іншій формі, що надається фізичними та юридичними особами (зокрема, іноземними) підприємству, організації, установі, ініціативній групі або приватній особі для реалізації заявленого проекту в тій чи іншій сфері діяльності. Як правило, гранти надаються на конкурсній основі та на умовах, які визначає грантодавець [47].

В грантових конкурсах завжди є вимоги щодо персоналу та річного доходу підприємства. Оскільки малі та середні підприємства становлять 99% від усього бізнесу ЄС, визначення МСП є важливим для доступу до фінансування та програм підтримки ЄС, спрямованих саме на ці підприємства. Грантові ресурси можуть залучити середні (кількість персоналу менше 250 осіб, річний дохід менше чи дорівнює 50 млн.євро, річний баланс менше чи дорівнює 43млн євро), малі (кількість персоналу менше 50 осіб, річний дохід менше чи дорівнює 10 млн євро, річний баланс менше чи дорівнює 10 млн євро) та мікропідприємства (кількість персоналу менше 10, річний баланс менше чи дорівнює 10 млн євро, річний баланс менше чи дорівнює 10 млн євро).

Також є вимоги до видів діяльності підприємства, не можуть брати участь підприємства-виробники тютюнових виробів, міцного алкоголю, представники грального бізнесу, виробники зброї в більшості випадків не мають можливості брати участь у грантових конкурсах.

В більшості в грантових конкурсах, які виділяють фінансування обсягом до 200 000 євро, можлива одноосібна участь, а також необхідні партнерство та власний внесок або дофінансування. Від 200 000 євро обов'язковою умовою є партнерство щонайменше з трьома організаціями з країн ЄС [46].

Розглянемо основні види грантів.

Таблиця 1.7 - Основні види грантів

Тип гранту	Призначення
Грант загальної підтримки	для підтримки основної діяльності, забезпечення стабільності та розвитку
Грант на програми або проекти	для реалізації конкретних проектів або програм
Грант із частковим фінансуванням	передбачає обов'язкове залучення додаткових джерел фінансування (інші донорські організації або власні кошти організації, установи)
Капітальний грант	фінансування капітальних витрат (придбання нерухомості, ремонт, придбання необхідного обладнання)
Корпоративний грант	надається підприємницькими структурами, може передбачати співфінансування проекту з боку бізнесу
Початковий грант	надається на початковому етапі розвитку підприємства, організації чи установи з метою забезпечення їх стабільності та функціонування, може надаватися на створення нових організацій (нових напрямів у межах діючого)
Грант у натуральній формі	надається у вигляді матеріальних цінностей, а не грошових коштів
Посередницький грант	надається спонсором для проведення соціально орієнтованої політики від його імені
Цільовий грант	для здійснення конкретної діяльності

- Сформовано на основі джерела [47]

Підприємства, з метою залучення інвестиційних ресурсів для впровадження інвестиційних проектів мають створити власну базу грантодавців та моніторити їх пропозиції, ознайомлюватись з прикладами успішних проектів, оформлення документів, інформацією щодо змін у грантовій політиці тощо.

Для мікробізнесу та малих підприємств останніми роками набуло популярності таке джерело залучення ресурсів як краудфандинг.

Краудфандинг, громадське фінансування або спільнокошт (англ. «*crowdfunding*») - гуртове фінансування, фінансування гуртом) – це співпраця людей, які добровільно об'єднують свої гроші чи інші ресурси разом, як правило через інтернет, аби підтримати зусилля інших людей або організацій. Громадське фінансування може виконувати різні завдання – допомога постраждалим від стихійних лих, підтримка з боку вболівальників чи фанатів,

підтримка політичних кампаній, фінансування стартап-компаній та малого бізнесу, створення вільного програмного забезпечення тощо [18].

Краудфаундинг є популярним інструментом серед технологічних стартапів. Оскільки вони можуть перевірити наскільки затребуваним є їх продукт і наскільки сильними є засновники бізнесу. Також, збір коштів через міжнародні краудфаундингові платформи дозволяє вийти на нові ринки.

В Україні є традиційні підприємства, які таким чином залучають кошти, щоб відкривати громадські місця, броварні, крафтові виробництва, піцерії і так далі.

Оскільки переважно інвесторами виступають фізичні особи, особливістю краудфаундингу є два моменти:

1) зацікавити потенційного інвестора – переважно це якась соціальна місія, наприклад, працевлаштовувати людей з особливими потребами, або просто поява у місті якоїсь класної локації чи виробництва з великою кількістю робочих місць;

2) пропозиція пропонувати людям досягати чогось разом, на щось разом впливати.

Збір коштів здійснюється на спеціалізованих сайтах – краудфаундингових платформах. Сьогодні в Україні найбільш відомі наступні спеціалізовані платформи національного масштабу, де можна зібрати гроші на бізнес: «Велика Ідея» та Razom Go. Також є ряд проектів, які організують збір коштів самостійно (наприклад, Promprylad в Івано-Франківську).

Щодо позичених коштів – найпоширенішим джерелом виступають різноманітні види банківського кредитування.

Банківський кредит — це видана банком чи іншим фінансово-кредитним закладом позика на принципах платності, повернення, цільового характеру використання, забезпеченості та строковості. Кредит повинен бути повернутий кредиторіві у встановлений строк в повному обсязі з нарахованими за його використання процентами. Кредитування інвестиційних проектів підприємств розрізняють за термінами - короткотермінові, середньотермінові та

довготермінові кредити. У більшості країн вважається, що довготермінові кредити – це кредити, що видаються строком більше одного року. У деяких країнах довгостроковими вважаються кредити з терміном дії понад три роки, а кредити з терміном дії від одного до трьох років вважаються середньотерміновими.

Основними завданнями, які постають перед банками при інвестиційному кредитуванні, є:

- 1) розробка і здійснення заходів з кредитування інвестиційних проєктів;
- 2) співробітництво з міжнародними організаціями, організаціями іноземних держав, інвесторами з питань інвестиційного кредитування;
- 3) розробка і здійснення комплексу заходів з організації та реалізації схем кредитування, в яких банк є основним менеджером (агентом) або кредитором [48].

Що стосується фінансування інвестиційних проєктів, банки здійснюють у вигляді наступних кредитних операцій:

- 1) Разові кредити на придбання основних засобів (техніки, автомобілів, обладнання тощо)
- 2) Кредитні лінії(поступове фінансування поточних потреб підприємства)
- 3) Іпотечне кредитування (фінансування придбання об'єктів нерухомості, майнових комплексів тощо)
- 4) Кредити на створення бізнесу (фінансування на основі бізнес-плану нового бізнесу)
- 5) Документарні операції (гарантії платежу, акредитиви, інкасо, факторинг – як додаткова допомога в отриманні інвестиційних ресурсів підприємством)
- 6) Галузеві рішення (надання фінансових ресурсів для підприємств визначеної галузі з врахуванням їх потреб та особливостей)
- 7) Синдикативне кредитування (фінансування декількома різними фінансовими установами в обмежених сумах інвестиційного проєкту реципієнта).

Державний кредит – це система економічних відносин, що виникають між державою та фізичними і юридичними особами (фінансово-кредитними установами, корпораціями, іноземними урядами, міжнародними фінансовими організаціями та ін.) із приводу мобілізації грошових коштів на кредитній основі (на умовах платності, строковості, поворотності), в яких держава може виступати як позичальник, кредитор або гарант [49].

Також варто згадати лізинг, а саме фінансовий лізинг, при якому лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі) [50].

В лізинг підприємство може оформити як правило техніку або автомобілі, оскільки земельні ділянки та інші природні об'єкти, єдині майнові комплекси підприємств та їх відокремлені структурні підрозділи (філії, цехи, дільниці) не можуть бути предметом лізингу згідно законодавства. Сублізинг, селенг, лізбек являються підвидами лізингової операції, яка може слугувати джерелом позичених ресурсів.

Висновки до розділу 1

В умовах ринкової економіки та враховуючи сучасний стан України питання залучення інвестицій до національної економіки є стратегічно важливим завданням, реалізація якого забезпечить загальний розвиток держави, конкурентоспроможність підприємств, оскільки інвестиції сприяють розвитку національного господарства, активізують процеси розширеного відтворення, створення нових підприємств, а інколи і цілих галузей та секторів. Це позитивно впливає як на розвиток бізнесу, так і на доходи громадян, соціальне забезпечення, сприяє підвищенню рівня життя, що є головною метою функціонування держави.

Оскільки для провадження інвестиційної діяльності потрібні інвестиційні ресурси, саме питання залучення таких ресурсів являється сьогодні найбільш проблематичними. Хоча законодавство, яке регулює інвестиційну діяльність в Україні функціонує фактично з моменту створення держави, кризова політична та економічна ситуація в Україні не дозволяє в повній мірі провадити інвестиційну діяльність. Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвесторами можуть бути практично всі суб'єкти господарської діяльності - тобто фізичні та юридичні особи, резиденти та нерезиденти, українські та іноземні державні органи влади та органи місцевого самоврядування, іноземні держави, іноземні фінансові міжнародні організації.

Підприємства плануючи інвестиційні процеси мають приділити достатньо уваги структуруванню інвестиційних ресурсів, що має при цьому не заважати здійсненню операційної діяльності підприємства. Дослідження принципів та джерел формування інвестиційних ресурсів показало, що формування структури джерел фінансування є досить складним процесом, який залежить від потужності кожного джерела в той чи інший період часу, фінансового стану і перспектив розвитку підприємства, кон'юнктури ринку та актуальності інвестиційного проекту в перспективі.

Забезпечення вчасно необхідного об'єму та оптимальної структури інвестиційних ресурсів прямо пропорційно має вплив на ефективність інвестиційної діяльності та виконання конкретного інвестиційного проекту.

Доступність різних джерел, можливість отримання ресурсів згідно домовленостей дозволяє виконувати плани та дотримуватись стратегії розвитку підприємства.

2 АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

2.1 Загальна характеристика ПрАТ «ВФ Україна»

Vodafone Україна вже понад 30 років забезпечує зв'язком українських абонентів. Приватне акціонерне товариство «ВФ Україна» (далі - «ПрАТ «ВФ Україна») є компанією, створеною відповідно до законодавства України, яка зареєстрована за адресою: вул. Лейпцизька 15, Київ, 01601 Україна [51].

ПрАТ «ВФ Україна» є материнською компанією групи підприємств, яка здійснює контроль над наступними дочірніми компаніями (рис.2.1):

- ✓ ТОВ «ВФ Ритейл» - компанія з роздрібних продажів телефонів і смартфонів,
- ✓ ТОВ «ІТСФ» - розробник програмного забезпечення, провайдер послуг підтримки та інтеграції,
- ✓ PLC «VFU Funding» - структуроване підприємство, створене для випуску Єврооблігацій,
- ✓ ПрАТ «Фарлеп-Інвест» - надає послуги фіксованого доступу до мережі Інтернет і послуги фіксованого телефонного зв'язку,
- ✓ ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» - провадить діяльність у сфері телекомунікацій.

Рисунок 2.1 – Склад Групи ПрАТ «ВФ Україна» станом на 31.12.2022 р.

Починаючи з 6 лютого 2020 року, Група консолідує компанію PLC «VFU Funding», підприємство спеціального призначення, засноване в Англії та Уельсі з метою випуску Облігацій. Група не має юридичного права власності у ПСП, але здійснює контроль цього підприємства відповідно до вимог МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність». Група припинить консолідацію компанії PLC «VFU Funding» після дати погашення Облігацій.

ПрАТ «ВФ Україна» надає широкий спектр телекомунікаційних послуг, у тому числі послуги голосової передачі та передачі даних, доступу до Інтернету, різноманітні додаткові послуги за допомогою бездротового та фіксованого зв'язку, платного телебачення, а також продаж обладнання та аксесуарів. Група провадить свою операційну діяльність в Україні.

15 жовтня 2015 року ПрАТ «ВФ Україна» підписало стратегічну угоду з компанією Vodafone Sales and Services Limited (далі – «Vodafone») про співпрацю та використання бренду Vodafone в Україні. Крім того, 3 березня 2020 року Компанія поновила угоду про використання бренду на період 2020-2025 років із правом за договором продовжити стратегічну угоду ще на рік після дати закінчення 2025 року. За новою продовженою партнерською угодою Група планує працювати разом над тиражуванням цифрових послуг і продуктів 5G та IoT (Інтернету речей) в Україні, отримувати доступ до послуг централізованих закупівель Vodafone та впроваджувати світову передову практику функціонування її IT-мережі.

З метою подальшого розвитку бізнесу в сфері телекомунікацій, зокрема, послуг фіксованого зв'язку, 8 вересня 2021 року ПрАТ «ВФ Україна» завершила придбання 99,99% акцій ПрАТ «Фарлеп-Інвест», яке працює під брендом Vega, а також 95% статутного капіталу ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси», при цьому 5% статутного капіталу ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» знаходилися у володінні ПрАТ «Фарлеп-Інвест». ПрАТ «Фарлеп-Інвест» надає послуги фіксованого доступу до мережі Інтернет і послуги фіксованого телефонного зв'язку. ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» надає послуги фіксованого доступу до Інтернету. ПрАТ «Фарлеп-Інвест» і ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» володіють радіочастотним ресурсом у

діапазоні 2,3 ГГц (15 МГц у 6 регіонах), а також у діапазонах 2,5-2,7 ГГц, 5 ГГц і 14-15 ГГц.

Vodafone Україна – провідна українська телеком компанія, що надає послуги швидкісного інтернету 3G і 4G, фіксованого зв'язку та інтернету. В Україні послугами Vodafone користуються 15,8 млн клієнтів. З грудня 2019 року Vodafone Україна входить до складу NEQSOL Holding.

З 2018 року ПрАТ «ВФ Україна» почало будівництво 4G в Україні, а в наступному році почала опрацьовувати можливості запуску та тестувати 5G. Станом на кінець 2021 року досягло покриття мережею 4G 84% населення України у порівнянні з 81% у 2020 році.

Сьогодні вже опрацьовується приєднання України до зони Євророзумінгу. Це прецедент і для України, і для Європи, адже Україна поки що не є членом ЄС.

Діяльність ПрАТ «ВФ Україна» ліцензована, на сьогодні перелік діючих ліцензій наступний:

- Ліцензія на надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку на всій території України відповідно Ліцензійних умов. № 000810, дата видачі 27.06.2017 р., термін дії по 27.09.2026 р.

- Ліцензія на надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку на всій території України. № 000813, дата видачі 27.06.2017 р., термін дії по 04.02.2030 р.

Діяльність сертифікована згідно ISO 9001:2015. Сфера сертифікації надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку, обслуговування абонентів, сервісна та технічна підтримка, строком дії до: 23 жовтня 2024, Сертифікат №. UA230586.

Повномасштабне вторгнення росії в Україну у лютому 2022 року суттєво вплинуло на діяльність Vodafone Україна та ще більше акцентувало важливість

послуг в забезпеченні безперебійного стійкого мобільного зв'язку та інтернету для всієї країни. Тому фокусами Групи компаній в 2022 році стали:

1) Забезпечення безперебійної, сталої, працездатної та стійкої мережі в екстремальних умовах, збереження з'єднання навіть в часи найдовших відключень електропостачання.

2) Безпека працівників - всі працівники Vodafone Україна перебувають у безпечних місцях, віддалений формат роботи зберігається, офісні приміщення облаштовані надійними бомбосховищами, забезпечуються постачання електроенергії та Інтернет зв'язку.

3) Відновлення пошкоджених та зруйнованих об'єктів зв'язку та відбудова мережі на звільнених територіях.

4) Розширення ємності в регіонах, які прийняли найбільше абонентів під час евакуації.

5) Розвиток мережі фіксованого інтернету з використанням кращої сучасної технології - GPON, яка демонструє високі показники якості безперебійного зв'язку та надає можливість збереження з'єднання навіть в часи найдовших відключень електропостачання.

6) Захист даних та інформаційна гігієна під час війни, піклування про безпеку клієнтів та їх рідних завдяки запуску послуги «Геопошук».

Vodafone Україна є засновником та ключовим членом Української асоціації операторів зв'язку «Телас» з 1996 року. Діяльність асоціації має на меті захист прав та законних інтересів операторів зв'язку в Україні, розвиток сприятливого середовища для їхнього розвитку, а також сприяння реформуванню галузі зв'язку та розвиток ринку телекомунікацій.

Структуру компанії викладено на рис.2.2. Станом на кінець 2022 року до складу Наглядової ради входять 6 осіб. В грудні 2022 р. головою Наглядової ради було обрано Лацанича Василя Ігоревича, який також обіймає посаду заступника Генерального директора за напрямом телекомунікацій в ТОВ «НЕКСОЛ ХОЛДІНГ АЗЕРБАЙДЖАН».

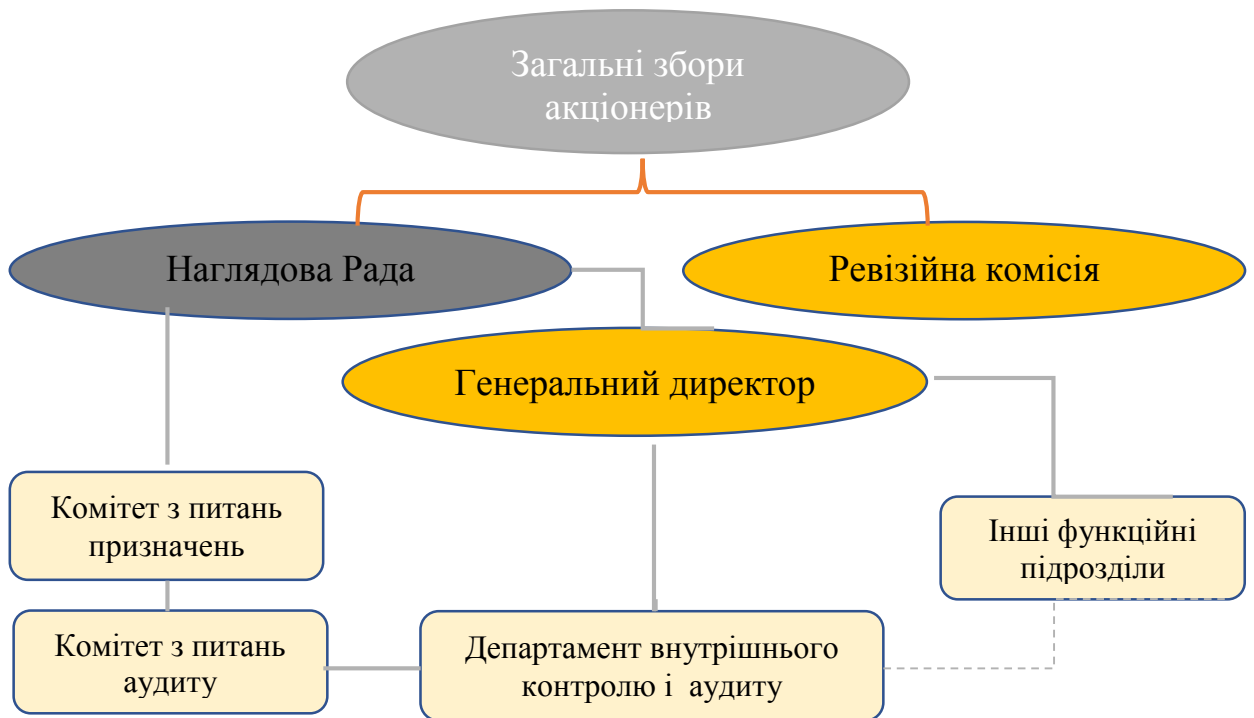

Рис.2.2 – Структура корпоративного управління ПрАТ «ВФ Україна»

Впроваджуючи передові технології, Vodafone Україна прагне забезпечити цифрову рівність всім мешканцям України. Група компаній інвестує у розбудову фундаментальної технологічної інфраструктури для досягнення цифрової трансформації України. З метою постійного вдосконалення та утримання лідерських позицій на ринку, Vodafone Україна здійснює постійне стратегічне планування. У 2021 році була прийнята стратегія розвитку Групи компаній, яка визначає напрямки та цілі її діяльності на майбутні періоди. Стратегія базується на наступних стратегічних пріоритетах:

- Кращий оператор для клієнта: забезпечення стабільності та надійності мережі для Digital клієнтів; використання переваг та сильних сторін бренду Vodafone; Digital трансформація каналів обслуговування клієнтів.
- Digital: цифрові продукти для зручності та дозвілля клієнтів: My Vodafone, Vodafone TV, FinTech сервіси та мобільна комерція; бути кращим партнером для бізнесу завдяки розвитку Big data та рішень для аналітики та використання великих даних IoT, SmartCity, хмарних сервісів.

Основні засади діяльності в сфері сталого розвитку відображені в

Політиці Vodafone Україна в сфері корпоративної соціальної відповідальності, яка розроблена в 2009 році.

За рік війни інженери-зв'язківці Vodafone Україна відновили роботу 581 базової станції та 2,9 тис. км оптоволоконного кабелю, завдяки чому вдалось відновити доступність послуг зв'язку у 759 населених пунктах країни. Інженери Групи компаній протягом року обробили близько 360 тисяч аварійних інцидентів та здійснили близько 3 тисяч ремонтних виїздів.

Відновлення відбувається на територіях з безпечним доступом до об'єктів інфраструктури, де в повній мірі проведено розмінування. Метою робіт є забезпечення достатньої ємності мережі та покращення якості послуг у звільнених населених пунктах Харківської, Херсонської областей. У Київській, Чернігівській та Сумській областях відновлення проведено майже в повній мірі. Станом на кінець 2022 року в Харківській області відновлена мережа покриває більше 100 населених пунктів, а загалом по області працює 90% базових станцій. Мережа працює у 70% деокупованих територій Херсонської області, зв'язок поновлений у 45 деокупованих містах і селах області.

У Київській та Чернігівській областях працює більше 98% мережі Vodafone. На 100% відновлена працездатність мережі в м. Київ, де постраждала інфраструктура внаслідок обстрілів.

Всім абонентам на звільнених територіях з активними SIM-картами Vodafone нараховується 10 ГБ мобільного інтернету та 1 000 хвилин для дзвінків на всі оператори. Також Vodafone працює над розблокуванням SIM-карт та відновленням їх роботи. Мешканці, які втратили свої номери, отримали від Групи компаній нові безкоштовні SIM-картки.

Таблиця 2.1 - Швидкість мобільного інтернету основних операторів України, Мбіт/с.

№	Оператор	Mb/s	Mb/s	ms	швидкість роботи інтернету	швидкість завантаження відео
1	Vodafone	30.05	12.97	46.89	55.86	71.33
2	Kyivstar	27.01	12.58	54	52.51	68.12
3	Lifecell	14.31	7.80	50.43	54.07	64.44

Масове переміщення людей, спричинене поширенням військових дій, вимагало також розширення ємності та покриття в регіонах, які стали новою домівкою для сотень тисяч українців. Так, протягом 2022 року фахівці ПрАТ «ВФ Україна» побудували 695 нових та модернізували 4 тисячі базових станцій 4G та 1,4 – базових станцій 3G.

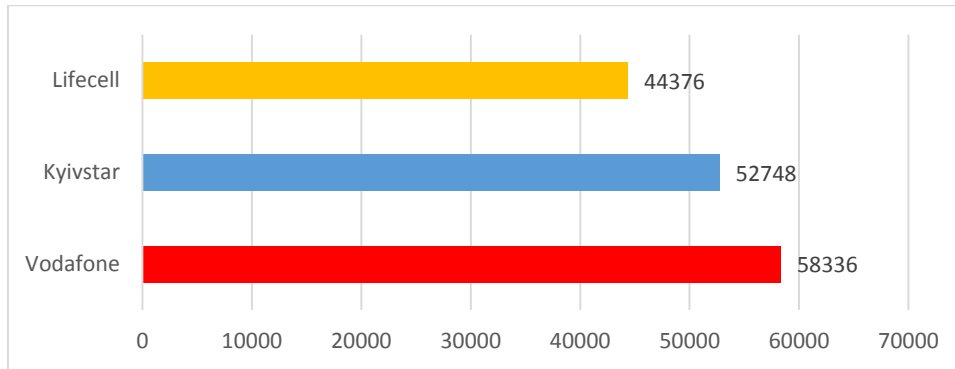

Рисунок 2.3 – Рейтинг якості послуг мобільних операторів за даними nPerf

- Джерело: побудовано автором на основі даних nPerf [52].

Vodafone Україна пропонує також послуги з безпеки (Геопошук, Vodafone Guardian), розширені інтернет послуги (послуги PASS, інтернет для 2-го девайса, послуги на базі 5G, фіксований інтернет на основі технології GPON від Vega Telecom), міжнародний та національний роумінг, інформаційні послуги тощо. ПрАТ «ВФ Україна» також надає супутні і спеціалізовані послуги.

Застосунок My Vodafone зручний у користуванні та має інтуїтивно зрозумілий інтерфейс з функціоналом самостійного поповнення рахунку, зміни тарифного плану, підключення та відключення послуг, відслідковування залишків пакетних послуг і стану балансу, тощо. Протягом попередніх років Група модернізувала та розширила можливості користувачів додатку через впровадження нових інноваційних інструментів. У 2022 році ПрАТ «ВФ Україна» повністю оновило дизайн інтерфейсу, нова версія стала втричі швидшою і на 41% простішою за попередню. В My Vodafone з'явилась можливість віддаленої заміни SIM-картки, а також підключення послуги «Інтернет для 2-го девайсу». Користувачі можуть скористатись допомогою інтерактивного помічника ТОбі. При розробці оновлення для додатку також були враховані можливі перебої електропостачання та обмеження інтернету.

Після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну спостерігалось збільшення показників користування додатком. В My Vodafone було додано можливість перерахувати свої бонуси у фонд «Повернись живим», після чого спостерігалось зростання динаміки їх обміну майже у 17 разів. В кінці 2022 року оцінка додатку My Vodafone склала 4,6 балів в Google Play та 4,4 бали в App Store.

Станом на кінець 2022 року кількість монобрендових магазинів Vodafone становила 495, з яких 406 продовжують працювати у звичному режимі, 68 знаходяться у статусі «не працює» і 21 – у статусі «не існує». Зокрема, 2 магазини у м. Буча, магазин у м. Чернігів та магазин в м. Ірпінь після деокупації були відновлені після руйнування, і зараз знаходяться в статусі «не працює».

У 2022 році покриття території України технологією 4G залишилось на рівні 2021 року, що становить 84%. Рівень покриття не скоротився, так як Група компенсувала втрату покриття на тимчасово окупованих територіях шляхом розбудови мережі й базових станцій в інших регіонах країни.

У 2022 році Vodafone Україна разом з іншими українськими операторами реалізували нову послугу національного роумінгу для українців. Його впровадження відбулось в екстремально стислий термін – менш ніж за 2 тижні. Національний роумінг передбачає можливість переключення на послуги іншого оператора мобільного зв'язку у разі відсутності мережі з основним оператором без змін у тарифікації послуг. Відтепер національний роумінг можна використовувати не лише для голосового зв'язку та SMS, а й для доступу до мобільного 2G/3G інтернету зі швидкістю до 512 Кбіт/с. Завдяки домовленості Vodafone Україна з європейськими операторами, у березні 2022 року 1,5 млн абонентів змогли користуватись роумінгом закордоном безкоштовно, за умови сплати діючого в Україні пакету послуг. Станом на кінець 2022 року, Група підключила безкоштовні послуги у 32-х країнах. В перспективі планується тісна співпраця з європейськими операторами та можливе приєднання до Євророумінгу, що є прецедентом як для України, так і для ЄС. Першим кроком до Євророумінгу стала саме співпраця Vodafone Україна з європейськими

операторами.

Досягнення Vodafone Україна були відзначені у рейтингах:

ТОП-50 найкращих роботодавців України – п’ята позиція у 2022 році та шоста позиція у 2021 році відповідно до рейтингу Forbes у партнерстві з work.ua

ТОП-20 кращих роботодавців 2020-2021 у рейтингу від gsc.ua

ТОП-25 роботодавців відкритих для талантів до 25 років у 2021 році за версією щорічної премії від STUD-POINT

У 2021 та 2022 роках, Vodafone Україна увійшла до ТОП-50 найкращих роботодавців України відповідно до рейтингу Forbes у партнерстві з work.ua: шоста позиція у 2021 році та п’ята позиція у 2022 році.

Vodafone Україна провадить свою діяльність на всій території України, а регіональна структура компанії включає три кластери: Захід, Центр, Схід.

Кількість співробітників Vodafone Україна зросла у 2022 році на 11% у порівнянні з 2021 роком, що відбулося в основному через інтеграцію Vega Telecom. Станом на кінець 2022 року сумарна кількість співробітників Vodafone Україна склала 3 775 осіб (у 2021 році – 4 100 осіб) (рис.2.4).

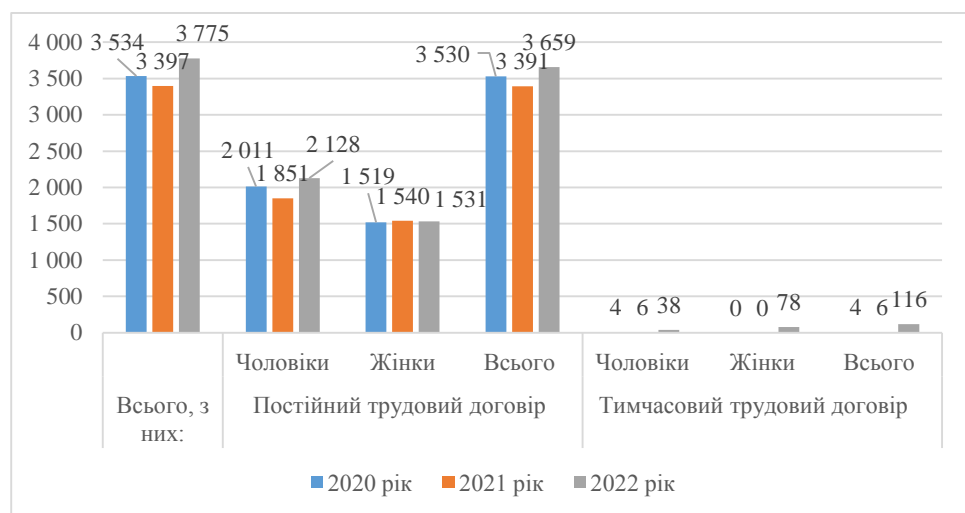

Рисунок 2.4 – Кількість співробітників ПрАТ «ВФ Україна» за типом трудового договору у 2020- 2022 рр., осіб

ПрАТ «ВФ Україна» залучає ТОВ АФ «ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)» з метою забезпечення достовірності та прозорості фінансової звітності та звіту про сталий розвиток.

2.2 Горизонтально-вертикальний аналіз звітності ПрАТ «ВФ Україна»

Незважаючи на те, що події, які відбуваються в Україні мають суттєвий негативний вплив як на українську економіку в цілому, так і на бізнес, фінансовий стан та результати діяльності ПрАТ «ВФ Україна», підприємство продовжує працювати та надавати послуги клієнтам.

Таблиця 2.2 - Аналіз активів ПрАТ «ВФ Україна» за період 2021-2022

рр.

№ з/п	Вид активів (майна)	2021		2022		Абсолютне відхилення		Відносне відхилення %
		Сума, тис грн	у % до підсумку	Сума, тис грн	у % до підсумку	тис грн	У структурі, %	
	Майно - всього	35959561,0	100	40094776,0	100	4135215,0	0,0	11,5
1.	Необоротні активи	20342117,0	56,6	19410073,0	48,4	-932044,0	-8,2	-4,6
1.1.	Основні засоби	11853488,0	33,0	11726625,0	29,2	-126863,0	-3,7	-1,1
2.	Оборотні активи	15617444,0	43,4	20684703,0	51,6	5067259,0	8,2	32,4
2.1.	Запаси	27991,0	0,1	33373,0	0,1	5382,0	0,0	19,2
2.1.1.	Виробничі запаси	22354,0	0,1	28852,0	0,1	6498,0	0,0	29,1
2.1.2.	Готова продукція і товари	5637,0	0,0	4521,0	0,0	-1116,0	0,0	-
2.2.	Поточна дебіторська заборгованість	1037853,0	2,9	2619713,0	6,5	1581860,0	3,6	152,4
2.3.	Поточні фінансові інвестиції	11875263	33,0	13086393	32,6	1211130,0	-0,4	10,2
2.4.	Гроші та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції	2539723,0	7,1	4775787,0	11,9	2236064,0	4,8	88,0
2.5.	Інші оборотні активи	107379,0	0,3	129934,0	0,3	22555,0	0,0	21,0

Станом на 01.09.2023 жодні важливі активи не були пошкоджені та група продовжує свою діяльність. Ця ініціатива допомагає забезпечити безперебійність надання послуг зв'язку абонентам, навіть якщо мережева інфраструктура ПрАТ «ВФ Україна» у певних регіонах України зруйнована або виведена з ладу.

Аналіз показує, що загалом валюта балансу збільшилась за попередній рік на 11,5%. Сума необоротних активів за рік знизилася на 4,6% та склала менше половини балансу – 48,4%. Необоротні активи включають нематеріальні активи 33,4% та основні засоби – 60,4%. Також обліковуються довгострокові фінансові інвестиції інших підприємств 2,5%, довгострокова дебіторська заборгованість - 0,2% та відстрочені податкові активи 0,7% (рис.2.5).

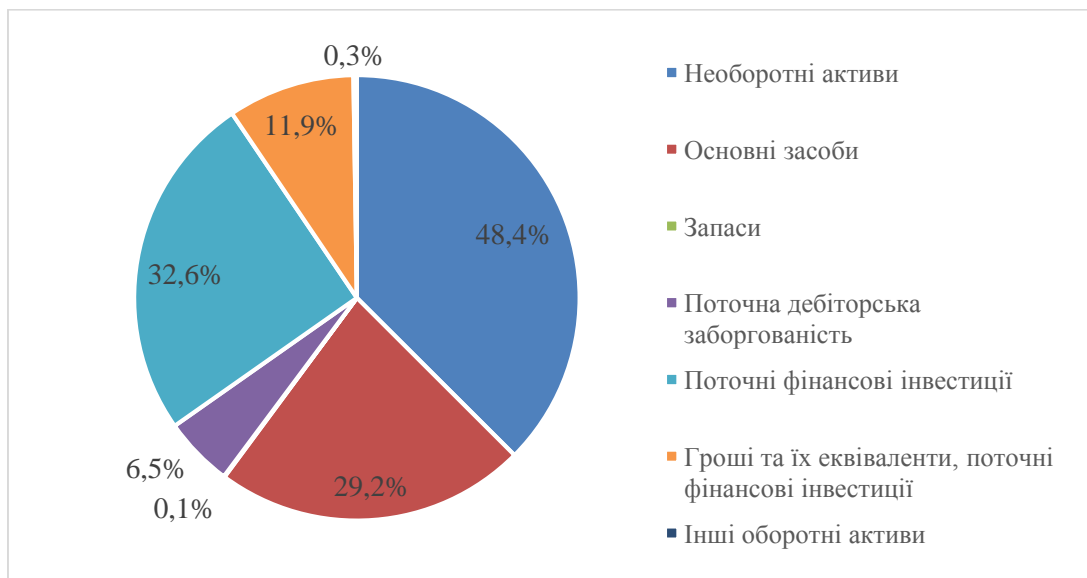

Рисунок 2.5 – Структура активу балансу ПрАТ «ВФ Україна» станом на 01.01.2023 р.

Нематеріальні активи в основному складаються з програмного забезпечення для телекомунікаційної мережі, білінгу, бухгалтерського обліку, офісного та іншого програмного забезпечення, а також ліцензій. Ці активи є активами з обмеженим терміном корисного використання.

Основні засоби включають обладнання мережі та базових станцій, будівлі, офісне обладнання, транспортні засоби та інші основні засоби.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та бойовими діями на території України ПрАТ «ВФ Україна» була змушена

провести аналіз впливу ситуації на терміни корисного використання основних засобів мережі в експлуатації, оскільки велика кількість зруйнованих об'єктів мережі та необхідність перевикористання вживаного обладнання. Компанією було переглянуто програму капітальних видатків на 2022 та 2023 рік, яка передбачає, що половина бюджету буде використана на відновлення зруйнованих об'єктів, а залишок піде на оновлення. Також встановлено, що мінімальний термін експлуатації оптичних кабелів за дотримання вимог проектування та експлуатації повинен бути не менше 30 років. На даний час продовження роботи базових станцій відбувається за допомогою модернізації на існуючому устаткуванні.

Договори оренди компанії, в основному, стосуються оренди місць під мережеве обладнання (тобто земля, місця на вежах або дахах для зовнішнього розміщення обладнання), мережевої інфраструктури, а також будівель, які використовуються задля адміністративних або технічних цілей.

Компанія включає до складу інших необоротних активів витрати на укладення договорів, а також основні засоби, які було вилучено з використання.

Станом на 1 січня 2023 року сума оборотних активів ПрАТ «ВФ Україна» складає 51,6% валюти балансу, 63% від якої складають поточні фінансові інвестиції. Об'єм запасів зріс на 19,1% за рахунок збільшення суми виробничих запасів на 29,1%, але зменшення готової продукції на 19,8%.

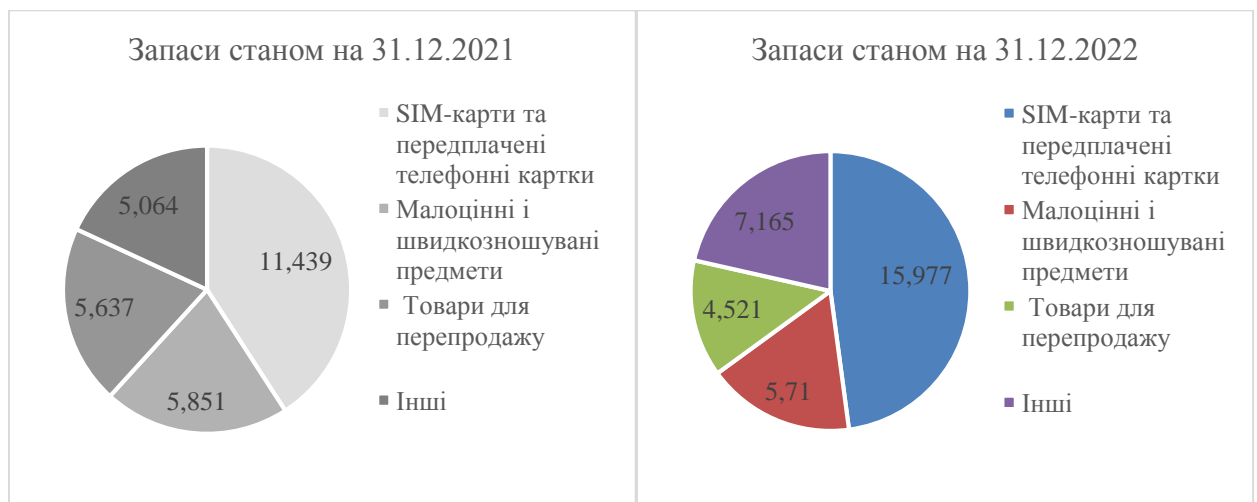

Рисунок 2.6 – Порівняльна структура запасів ПрАТ «ВФ Україна» станом на 31.12.2021 та 31.12.2022 року, тис.грн.

Гроші та їх еквіваленти складають майже 12% валюти балансу, сума зросла на 88%, включає готівку, грошові кошти в дорозі, кошти на поточних рахунках у банках, депозити до запитання і строкові депозити терміном до 92 днів. Грошові кошти на поточних, депозитних рахунках на вимогу та короткострокових депозитних рахунках розміщені у надійних українських банках. Станом на 31 грудня 2022 року, 89% грошових коштів та їх еквівалентів розміщено на рахунках чотирьох банках - дочірніх банках великих міжнародних банківських груп.

Таблиця 2.3 - Аналіз показників використання основних та оборотних засобів ПрАТ «ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, %2021-2022
1	Вартість товарного майна	5 637	4 521	-1 116	-19,80
2	Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах	0,001	0,001	0,00	-2,55
3	Частка основних засобів в активах	0,33	0,29	-0,04	-11,27
4	Показник зносу основних засобів	-0,57	-0,60	-0,03	5,11
5	Коефіцієнт оновлення основних засобів	1,0	0,06	-0,94	-94,27
6	Частка довгострокових фінансових інвестицій в активах	0,01	0,01	0,00	-11,74
7	Коефіцієнт мобільності активів	0,77	1,07	0,30	38,81

Також варто відмітити суттєве зростання в 2,5 разів поточної дебіторської заборгованості, частка в структурі балансу якої склала 6,5%, а в структурі оборотних запасів – 12,7%. Загалом дебіторську заборгованість від абонентів ПрА «ВФ Україна» вважає повністю знеціненою, коли вона прострочена на більше ніж 180 днів, та списується, коли відповідає критеріям безнадійної заборгованості. Очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю,

окрім дебіторської заборгованості від абонентів, оцінює на індивідуальній основі на підставі історичної інформації (збитків у минулому) та прогнозної інформації, коли така є доступною. Компанія дебіторську заборгованість, окрім дебіторської заборгованості від абонентів, списує після закінчення строку позовної давності або до закінчення цього строку за результатами внутрішнього аналізу.

Таблиця 2.4 - Аналіз дебіторської заборгованості ПрАТ «ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
1	Коефіцієнт обертання дебіторської заборгованості	74,54	15,88	-58,65	-78,69
2	Тривалість одного обороту (середній період повернення) дебіторської заборгованості, днів	4,83	22,67	17,84	369,32
3	Частка дебіторської заборгованості в майні, %	0,72	2,95	2,23	308,82
4	Частка поточної дебіторської заборгованості в оборотних активах, %	1,66	5,72	4,06	244,16
5	Коефіцієнт співвідношення поточної дебіторської та поточної кредиторської заборгованості	0,08	0,31	0,23	295,42
6	Відношення дебіторської заборгованості до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), %	1,34	6,30	4,95	369,32

Компанія отримує знижки за обсяг за угодами роумінгу з міжнародними мобільними операторами та обліковує отримані знижки як зменшення витрат на роумінг.

Отримана у результаті дебіторська заборгованість визнається у складі дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості у звіті про фінансовий стан. Така дебіторська заборгованість, як правило, погашається протягом 15 місяців.

Загальна структура пасиву балансу ПрАТ «ВФ Україна» виглядає

наступним чином (рис.2.7).

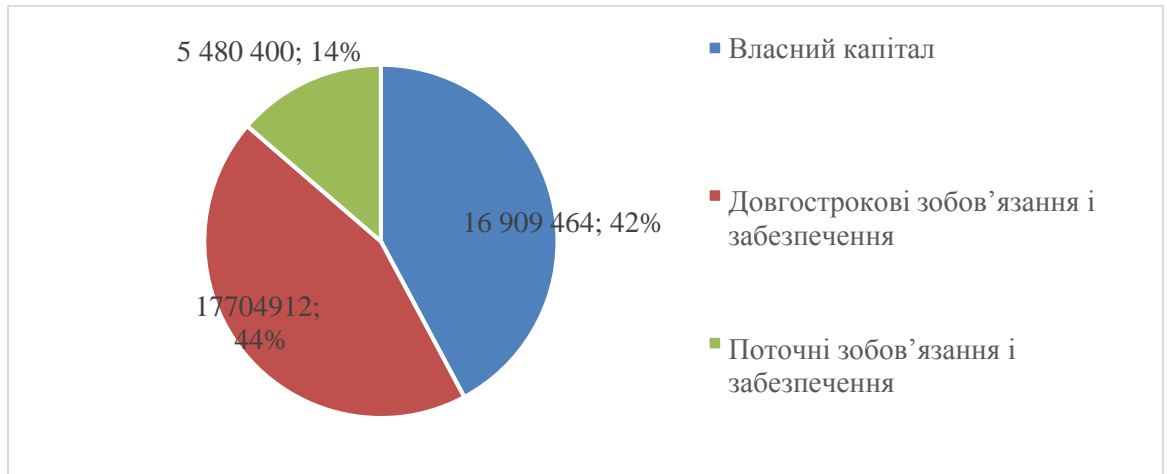

Рисунок 2.7 – Структура пасиву балансу ПрАТ «ВФ Україна» станом на 01.01.2023 р., тис. грн.

Як видно з рисунка 2.7 пасив компанії складається на 44% з довгострокових і на 42% короткострокових зобов'язань. Власний капітал зріс на 6,7% за рахунок більшої суми нерозподіленого прибутку (табл.2.5)

Таблиця 2.5 - Аналіз власного капіталу ПрАТ «ВФ Україна» за період 2021-2022 рр.

№ з/п	Вид капіталу	2021		2022		Абсолютне відхилення		Відносне відхилення %
		Сума, тис грн	у % до підсумку	Сума, тис грн	у % до підсумку	тис грн	У структурі, %	
	Джерела формування капіталу – всього	35 959 561	100	40 094 776	100	4 135 215	0,0	11,5
1	Власний капітал	15 844 081	44,1	16 909 464	42,2	1 065 383	-1,9	6,7
2	Зареєстрований (пайовий) капітал	7 817	0,0	7 817	0,0	0	0,0	0,0
3	Резервний капітал	1954	0,0	1954	0,0	0	0,0	0,0
4	Нерозподілений прибуток	15834310	44,0	16899693	42,1	1 065 383	-1,9	6,7

Дослідимо динаміку та структуру зобов'язань ПрАТ «ВФ Україна» (табл.2.6). Загалом сума зобов'язань за 2022 рік зросла на 15,3% практично в рівних частинах за рахунок зростання як довгострокових так і короткострокових зобов'язань.

Основну частку довгострокових зобов'язань складають інші довгострокові зобов'язання (98%) – це сума довгострокового кредиту 14 393 523 тис.грн. та довгострокових зобов'язань з оренди 2 942 679 тис.грн. Компанія отримала дані кошти у формі довгострокового кредиту від дочірньої компанії - VFU Funding PLC. Кредит видано на 5 років з датою погашення 11 лютого 2025 року та номінальною відсотковою ставкою 6,53%.

Протягом 2022 року ПрАТ «ВФ Україна» достроково погасила частину кредиту у розмірі 44,523 тисячі доларів США (1,235,084 тисячі гривень) та 22,233 тисяч доларів США (609,280 тисяча гривень) відповідно.

Таблиця 2.6 - Аналіз зобов'язань ПрАТ «ВФ Україна» за період 2021-2022 рр.

№ з/п	Вид зобов'язань	2021		2022		Абсолютне відхилення		Відносне відхилення %
		Сума, тис грн	у % до підсумку	Сума, тис грн	у % до підсумку	тис грн	У структурі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Джерела формування капіталу – всього	35 959 561	100	40 094 776	100	4 135 215	0,0	11,5
	Зобов'язання і забезпечення разом	20 115 480	55,9	23 185 312	57,8	3 069 832	1,9	15,3
1	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	15 354 881	42,7	17 704 912	44,2	2 350 031	1,5	15,3
1.1	Інші довгострокові зобов'язання	14 999 932	41,7	17 336 202	43,2	2 336 270	1,5	15,6
1.2	Довгострокові забезпечення	354 053	1,0	366 995	0,9	12 942	-0,1	3,7
1.3	Цільове фінансування	896	0,0	1715	0,0	819	0,0	91,4

Продовження табл.2.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	Поточні зобов'язання і забезпечення	4 760 599	13,2	5 480 400	13,7	719 801	0,4	15,1
2.1	Поточна заборгованість за:							
2.1.1	довгостроковими зобов'язаннями	1 377 289	3,8	1 503 970	3,8	126 681	-0,1	9,2
2.1.2	товари, роботи, послуги	909 968	2,5	1 391 697	3,5	481 729	0,9	52,9
2.1.3	розрахунками з бюджетом	260 463	0,7	159 473	0,4	-100 990	-0,3	-38,8
2.1.4	у тому числі з податку на прибуток	37740	0,1	0	0,0	-37 740	-0,1	-100,0
2.1.5	розрахунками зі страхування	121	0,0	3679	0,0	3 558	0,0	2940,5
2.1.6	розрахунками з оплати праці	80 822	0,2	72 608	0,2	-8 214	0,0	-10,2
2.1.7	за одержаними авансами	575 172	1,6	635 739	1,6	60 567	0,0	10,5
2.1.8	за розрахунками з учасниками	26 300	0,1		0,0	-26 300	-0,1	-100,0
2.2	Поточні забезпечення	569 898	1,6	779 857	1,9	209 959	0,4	36,8
2.3	Доходи майбутніх періодів	926 184	2,6	898 369	2,2	-27 815	-0,3	-3,0
2.4	Інші поточні зобов'язання	34 382	0,1	35 008	0,1	626	0,0	1,8

Наразі поточна кредиторська заборгованість за послуги в розрізі має наступний вигляд (рис.2.8).

Як ми бачимо за останній рік більше, ніж в 5 разів зросла заборгованість за послуги роумінгу та в 1,2 рази інша поточна кредиторська заборгованість, але знизилася на 23% заборгованість за капітальними інвестиціями.

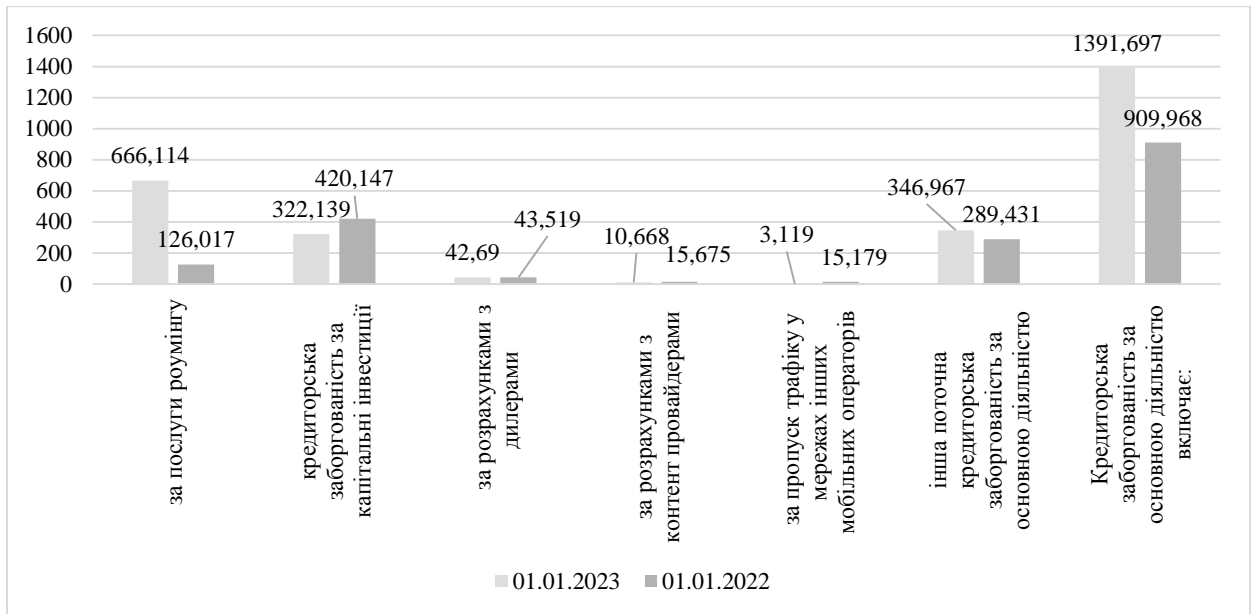

Рисунок 2.8 – Динаміка структури кредиторської боргованості за послуги ПрАТ «ВФ Україна» станом на 01.01.2022 та 01.01.2023 р., тис. грн.

Менеджмент планує продовжувати вчасно обслуговувати фінансові зобов'язання, хоча є певна невизначеність, пов'язана із мораторієм на платежі за кордон. У разі продовження даної заборони у майбутньому, Компанія може скористатися закордонними банківськими рахунками чи іншими опціями для покриття платежів за відсотками.

Варто зазначити, що торгова дебіторська боргованість за роумінг та послуги взаємних підключень відображається з урахуванням взаємозаліку з відповідною торговою кредиторською боргованістю за роумінг та послуги взаємних підключень. Застосовне законодавство дозволяє суб'єкту господарювання застосовувати взаємозалік зустрічних однорідних вимог за торговою дебіторською та кредиторською боргованістю, що підлягають сплаті, деноміновані в тій самій валюті та з тим самим контрагентом.

Аналіз показує зниження коефіцієнту обертання поточної кредиторської боргованості і, відповідно, збільшення тривалості оборотності кредиторської боргованості майже в два рази, а також зростання частки поточної кредиторської боргованості в капіталі.

Таблиця 2.7 - Аналіз кредиторської заборгованості ПрАТ «ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
1	Коефіцієнт обертання поточної кредиторської заборгованості	5,19	2,78	-2,41	-46,47
2	Тривалість одного обороту (середній період погашення) поточної кредиторської заборгованості, днів	69,38	129,62	60,24	86,82
3	Частка поточної кредиторської заборгованості в капіталі, %	4,54	6,71	2,17	47,71
4	Частка поточної кредиторської заборгованості в зобов'язаннях і забезпеченнях, %	8,12	11,61	3,48	42,89
5	Частка поточної кредиторської заборгованості в поточних зобов'язаннях і забезпеченнях	68,64	52,56	-16,09	-23,44
6	Відношення поточної кредиторської заборгованості до оборотних активів, %	20,92	14,83	-6,10	-29,14
7	Припадає поточної кредиторської заборгованості на 1 грн поточної дебіторської заборгованості, грн	6,29	2,27	-4,02	-63,87
8	Відношення поточної кредиторської заборгованості до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), %	8,44	14,31	5,87	69,57
9	Коефіцієнт співвідношення періодів погашення поточної дебіторської та поточної кредиторської заборгованості	0,07	0,17	0,11	151,21

Також потрібно проаналізувати дані звіту про фінансові результати ПрАТ «ВФ Україна» за останні два роки (табл.2.8).

Дохід від реалізації за 2022 та 2021 роки складається з доходу:

- від послуг мобільного зв'язку абонентам;
- від пропуску трафіку інших мобільних операторів;
- від роумінгу;
- інші доходи мобільного бізнесу;
- від реалізації товарів;

- інші доходи мобільного бізнесу, зокрема, включають доходи від оренди каналів, широкосмугового інтернету, фіксованого телефонного зв'язку, оренди та суборенди.

Таблиця 2.8 - Аналіз даних звіту про фінансові результати ПрАТ «ВФ Україна», тис.грн.

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	19 358 958	18 802 655	-556 303	-2,9
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	8 478 325	7 474 429	-1 003 896	-11,8
3	Валовий прибуток (збиток)	10 880 633	11 328 226	447 593	4,1
4	Операційні витрати	13114832	12999444	-115 388	-0,9
5	Чистий дохід від операційної діяльності	19 404 956	19 751 273	346 317	1,8
6	Фінансовий результат від операційної діяльності	6 290 124	6 751 829	461 705	7,3
7	Витрати господарської діяльності	14882595	18381839	3 499 244	23,5
8	Чистий прибуток (збиток)	3 936 033	1 065 383	-2 870 650	-72,9
9	Середньорічна вартість капіталу	17979781	38027169	20 047 388	111,5

Станом на 31 грудня 2021 року Компанія у повній мірі погасила заборгованість за дивідендами перед ТОВ «Телко Солюшнз енд Інвестментс». 2 грудня 2021 року було перераховано авансовий внесок з податку на прибуток при виплаті дивідендів у сумі 66,283 тисячі гривень.

Також станом на 31 грудня 2021 року Компанія мала заборгованість за дивідендами перед «ПТТ Телеком Київ» у сумі 26,300 тисяч гривень, яка була сплачена у травні 2022 року.

Станом на 31 грудня 2022 року передоплата з податку на прибуток становила 9,603 тисячі гривень (31 грудня 2021 року заборгованість з податку

на прибуток становила 37,740 тисяч гривень).

В звітному 2022 році розмір виручки від надання послуг знизився майже на 3%, за рахунок зростання витрат від господарської діяльності на 23,5 % сума чистого прибутку знизилася майже на 73%.

2.3 Аналіз фінансового стану ПрАТ «ВФ Україна»

Для аналізу фінансового стану підприємства використовується система показників, які розраховуються на основі звітів та іншої інформації, і поділяються на такі основні групи:

- показники структури капіталу;
- показники ліквідності;
- показники фінансової стійкості;
- показники рентабельності (прибутковості);
- показники оборотності активів.

Аналіз стану основних та оборотних активів (табл.2.9) показує, нажаль, деяке зниження показників. Коефіцієнт маневреності показує, яку частку власних оборотних коштів складають гроші та їх еквіваленти. Чим вище значення показника – тим більша здатність підприємства відповідати за своїми найбільш терміновими зобов'язаннями власними обіговими коштами В ПрАТ «ВФ Україна» в минулому році коефіцієнт стабілізувався майже вдвічі, але залишається нижче 0. Також дещо знизилися коефіцієнти майна виробничого призначення та реальної вартості основних засобів на 0,04%.

Співвідношення оборотних і необоротних активів визначається галузевими особливостями, рівнем автоматизації виробництва, політикою щодо капіталовкладень та конкретними умовами діяльності підприємства. В ПрАТ «ВФ Україна» даний коефіцієнт виріс майже на 40%, що свідчить про досить мобільну структуру активів, що сприяє прискоренню оборотності коштів підприємства.

Таблиця 2.9 - Аналіз показників стану основних та оборотних активів
ПрАТ «ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
Показники стану оборотних активів					
1	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,28	-0,15	0,14	-47,91
2	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	-0,29	-0,12	0,17	-58,03
3	Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	-160,70	-74,93	85,77	-53,37
4	Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	-0,56	-1,91	-1,35	238,25
Показники стану основного капіталу					
1	Коефіцієнт майна виробничого призначення	0,33	0,29	-0,04	-11,23
2	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,33	0,29	-0,04	-11,27
3	Коефіцієнт нагромадження амортизації	-0,52	-0,56	-0,04	8,28
4	Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,77	1,07	0,30	38,81

Проаналізуємо групу коефіцієнтів фінансової стійкості (табл.2.10).

Коефіцієнт автономії відображає загальний рівень фінансової стійкості компанії та дозволяє проаналізувати структуру її капіталу. Вищий коефіцієнт власного капіталу (автономії) чи вищий внесок акціонерів у капітал свідчить про кращу довгострокову платоспроможність підприємства. Низький коефіцієнт автономії, навпаки, несе більш високий ризик для кредиторів.

Коефіцієнт власності підкреслює дві важливі фінансові концепції платоспроможного та сталого бізнесу. Перший компонент показує, яка частка активів компанії належить безпосередньо власникам (акціонерам). Іншими словами, скільки активів залишиться на руках у власників бізнесу після

погашення всіх наявних фінансових зобов'язань підприємства [60].

Таблиця 2.10 - Аналіз показників фінансової стійкості ПрАТ «ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
1	Коефіцієнт фінансової автономії	0,44	0,42	-0,02	-4,28
2	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,56	0,58	0,02	3,37
3	Коефіцієнт фінансового ризику	1,27	1,37	0,10	8,00
4	Коефіцієнт фінансової стабільності	3,33	3,09	-0,24	-7,29
5	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,49	0,51	0,02	3,93
6	Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	0,76	0,76	0,00	0,04
7	Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	0,24	0,24	0,00	-0,12
8	Коефіцієнт страхування зареєстрованого (пайового) капіталу	0,25	0,25	0,00	0,00
9	Маржинальний дохід, тис. грн	17 694 033	17 054 764	-639 269	-3,61
10	Частка (коефіцієнт) маржинального доходу в операційному доході I	0,91	0,86	-0,05	-5,30
11	Зона фінансової стійкості, тис. грн	6898346,97	7819352,90	921005,93	13,35
12	Запас фінансової стійкості, %	35,55	39,59	4,04	11,36

У світовій практиці нормативне значення коефіцієнта автономії на рівні 0,5 і вище, відповідно, чим вище – тим краще. Найвище значення коефіцієнта автономії свідчить про вищий рівень фінансової стійкості підприємства, відповідно, і більш високий рівень кредитоспроможності. Як видно коефіцієнт автономії ПрАТ «ВФ Україна» досить високий.

Показник фінансової стабільності - індикатор фінансової стійкості, який говорить про здатність компанії відповідати за своїми зобов'язаннями в

середньо- і довгостроковій перспективі. Нормативне значення знаходиться в межах 0,7-0,9. Та відсутність у ПрАТ «ВФ Україна» короткострокових кредитних зобов'язань вплинула на більш високе значення коефіцієнту.

Таблиця 2.11 - Визначення достатності джерел формування запасів
ПрАТ «ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
1	Власні оборотні кошти	-4 498 036	-2 500 609	1 997 427	-44,41
2	Довгострокові кредити банків	0	0	0	0
3	Короткострокові кредити банків	0	0	0	0
4	Запаси	27 991	33 373	5 382	19,23
5	Наявність власних оборотних коштів і довгострокових кредитів банків для формування запасів	-4 498 036	-2 500 609	1 997 427	-44,41
6	Загальна величина джерел формування запасів	-4 498 036	-2 500 609	1 997 427	-44,41
7	Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів (	-4 526 027	-2 533 982	1 992 045	-44,01
8	Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів і довгострокових кредитів банків для формування запасів	-4 526 027	-2 533 982	1 992 045	-44,01
9	Надлишок (+), нестача (-) загальної величини джерел формування запасів	-4 526 027	-2 533 982	1 992 045	-44,01
10	Коефіцієнт забезпеченості запасів відповідними джерелами формування	-160,70	-74,93	85,77	-53,37
11	Надлишок (+), нестача (-) відповідних джерел формування на 1 грн запасів, грн	-161,70	-75,93	85,77	-53,04

Як видно з даних таблиці, ПрАТ «ВФ Україна» не має достатніх вільних джерел ресурсів для формування запасів, хоча ситуація за 2022 рік покращилася.

Також подивимся показники ліквідності та платоспроможності компанії (табл.2.12).

Таблиця 2.12 - Аналіз показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ «ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	449,21	584,61	135,40	30,14
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,27	3,77	0,49	15,07
3	Коефіцієнт загальної ліквідності	3,28	3,77	0,49	15,05
4	Коефіцієнт платоспроможності	0,53	0,87	0,34	63,35
5	Коефіцієнт критичної ліквідності	0,78	0,89	0,12	14,91
6	Коефіцієнт покриття запасів	557,95	619,80	61,86	11,09

Коефіцієнти ліквідності характеризують здатність підприємства погашати короткострокові боргові зобов'язання і конвертувати свої активи в грошові кошти. Ліквідність не слід плутати з платоспроможністю. Платоспроможність вимірює здатність компанії виконувати свої фінансові зобов'язання.

Як видно з розрахунків, показники ліквідності свідчать про стабільне становище компанії. Показники платоспроможності та покриття запасів набагато вище норми, що говорить про стабільну платоспроможність та здатність виконувати свої зобов'язання в повному обсязі у встановлені строки.

Також розглянемо показники рентабельності запасів ПрАТ «ВФ Україна» (табл.2.13).

Таблиця 2.13 - Аналіз показників рентабельності ПрАТ «ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
1	Рентабельність (збитковість) виробничих витрат, %	128,33	151,56	23,23	18,10
2	Коефіцієнт окупності виробничих витрат	2,28	2,52	0,23	10,17
3	Рентабельність (збитковість) продажу, %	56,20	60,25	4,04	7,19
4	Рентабельність (збитковість) операційних витрат, %	47,96	51,94	3,98	8,29
5	Коефіцієнт окупності операційних витрат	1,48	1,45	-0,03	-2,01
6	Чиста рентабельність (збитковість) витрат господарської діяльності, %	26,45	5,80	-20,65	-78,09

Компанія достатньо рентабельна, про що свідчать розраховані показники.

ПрАТ «ВФ Україна» управляє своєю структурою капіталу, здійснює моніторинг її консолідованого співвідношення власних і позикових коштів, який дорівнює співвідношенню чистого боргу (позикових коштів та орендних зобов'язань) до показника EBITDA, що станом на 31 грудня 2022 року консолідоване співвідношення власних і позикових коштів становило 1,1 при ковенанті максимального співвідношення в розмірі 2,5.

Висновок до розділу 2

В другому розділі дипломної роботи було досліджено ПрАТ «ВФ Україна» – найбільшу українську телекомунікаційну компанію, основним напрямком діяльності якої є організація послуг рухомого та фіксованого зв'язку. ПрАТ «ВФ Україна» на сьогодні є лідером українського ринку телекомунікаційних послуг. Компанія формує імідж установи з високим рівнем

соціальної відповідальності, ініціюючи та проводячи велику кількість соціальних, екологічних та освітніх програм.

Компанія провадить діяльність та надає послуги на всій території України за винятком Автономної Республіки Крим. Події, які відбуваються в Україні мають суттєвий негативний вплив як на українську економіку в цілому, так і на бізнес, фінансовий стан та результати діяльності ПрАТ «ВФ Україна».

Станом на 01.10.2023 року підприємство продовжує активно працювати, важливі активи суттєво не пошкоджені. З 24 лютого 2022 року здійснюється постійний моніторинг обладнання мережі та базових станцій, особливо в місцях масових відключень. Проводиться перерозподіл трафіку, збільшення потужності та інші заходи, спрямовані на відновлення покриття мережі та забезпечення належного рівня роботи мережі.

За рік війни інженери-зв'язківці Vodafone Україна відновили роботу 581 базової станції та 2,9 тис. км оптоволоконного кабелю, завдяки чому вдалось відновити доступність послуг зв'язку у 759 населених пунктах країни. Інженери Групи компаній протягом року обробили близько 360 тисяч аварійних інцидентів та здійснили близько 3 тисяч ремонтних виїздів.

Vodafone Україна провадить свою діяльність на всій території України, а регіональна структура компанії включає три кластери: Захід, Центр, Схід.

Кількість співробітників Vodafone Україна зросла у 2022 році на 11% у порівнянні з 2021 роком, та склала 3 775 осіб.

Аналіз показує, що загалом валюта балансу збільшилась за попередній рік на 11,5%. Сума необоротних активів за рік знизилася на 4,6% та склала менше половини балансу – 48,4%. Необоротні активи включають нематеріальні активи 33,4% та основні засоби – 60,4%. Компанією було переглянуто програму капітальних видатків на 2022 та 2023 рік, яка передбачає, що половина бюджету буде використана на відновлення зруйнованих об'єктів, а залишок піде на оновлення.

Станом на 1 січня 2023 року сума оборотних активів ПрАТ «ВФ Україна» складає 51,6% валюти балансу, 63% від якої складають поточні фінансові

інвестиції. Об'єм запасів зріс на 19,1% за рахунок збільшення суми виробничих запасів на 29,1%, але зменшення готової продукції на 19,8%. Також варто відмітити суттєве зростання в 2,5 разів поточної дебіторської заборгованості, частка в структурі балансу якої склала 6,5%, а в структурі оборотних запасів – 12,7%.

Пасив компанії складається на 44% з довгострокових і на 42% короткострокових зобов'язань. Власний капітал зріс на 6,7% за рахунок більшої суми нерозподіленого прибутку

Основну частку довгострокових зобов'язань складають інші довгострокові зобов'язання (98%) – це сума довгострокового кредиту 14 393 523 тис.грн. від дочірньої компанії - VFU Funding PLC та довгострокових зобов'язань з оренди 2 942 679 тис.грн. За останній рік більше, ніж в 5 разів зросла заборгованість за послуги роумінгу та в 1,2 рази інша поточна кредиторська заборгованість, але знизилася на 23% заборгованість за капітальними інвестиціями.

В звітному 2022 році розмір виручки від надання послуг знизився майже на 3%, за рахунок зростання витрат від господарської діяльності на 23,5 % сума чистого прибутку знизилася майже на 73%.

В цілому показники фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності відповідають встановленим нормам, що говорить про стабільність фінансового стану компанії та спроможність виконувати свої зобов'язання. Показник EBITDA станом на 01.01.2023 року становив 1,1 при ковенанті максимального співвідношення в розмірі 2,5.

3 ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

3.1 Напрями інвестиційної діяльності ПрАТ «ВФ Україна» та дослідження її результатів

ПрАТ «ВФ Україна» є лідируючою компанією в сфері надання телекомунікаційних послуг мобільного зв'язку та інтернету. Рекордні інвестиції дозволили забезпечити технологічне лідерство й розвивати нові технологічні послуги – Інтернет речей (IoT), технології та рішення для Smart City, аналітика великих даних, фінтех послуги, хмарні сервіси.

Окрім новітніх продуктів та технологій, Vodafone Україна розробляє нові підходи в управлінні бізнес-процесами. Щорічний обсяг інвестицій в такі проекти в середньому складає близько 7 млн грн. Інтеграція платформ SAP та ESM Opentext – з 2020 року реалізується програма з діджиталізації бізнес-процесів та цифрового документообігу на платформах SAP та ESM Opentext. Чатботи для працівників – чат-бот «Рекрутер» полегшує пошук кандидатів на вакантні посади, чат-бот для адаптації нових співробітників та чат-бот, що допомагає знайти колегу - попутника по дорозі на роботу. Наразі в зазначених чат-ботах налічується більше ніж 300 користувачів. Проект Recruitment EcoSystem – Vodafone Україна, застосовуючи власний досвід у створенні математичних моделей та тригерних механізмах комунікації на базі системи Real Time Marketing та технологій Big Data, створив унікальний проект, що підвищив показник ефективності рекрутингу з 89% у 2019 році, до 94% у 2021 році. Подкаст Vodafone «На зв'язку!» – що- місячний 60-хвилинний корпоративний аудіоподкаст, підготований працівниками з різних міст та бізнес-напрямів. У 2021 році за результатами онлайн та експертних голосувань, які проводило видання MMR, подкаст визнано найкращим внутрішнім Digital проектом року.

Руйнування, які є наслідками війни, потребують швидкого відновлення.

Витрати на відновлення Компанії капіталізуються в міру їх виникнення і вважаються незавершеними капітальними інвестиціями до моменту завершення будівництва. Компанія включає до складу незавершених капітальних інвестицій фактичні витрати з придбання будматеріалів, призначених для цілей будівництва, реконструкції або модернізації основних засобів; суми виданих авансів з придбання основних засобів та нематеріальних активів і під капітальне будівництво.

ПрАТ «ВФ Україна» для провадження своєї діяльності та інвестиційних проектів не користується кредитами банків. Компанія використовує декілька можливостей фінансових інвестицій (табл.3.1).

Таблиця 3.1 - Аналіз поточних фінансових інвестицій ПрАТ «ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
1	Фінансова допомога та позики, надані пов'язаним сторонам	11832087	11690209	-141878	98,8
2	Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки	-266050	-197355	68695	74,2
3	Облігації внутрішньої державної позики	0	1083720	1083720	100,0
4	Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки	0	-7720	-7720	100,0
5	Короткострокові депозити у банках	309226	528850	219624	171,0
6	Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки	0	-11311	-11311	100,0
7	Всього поточних фінансових інвестицій	11875263	13086393	1211130	110,2

Довгострокові фінансові інвестиції в інші компанії первісно оцінюються та відображаються у бухгалтерському обліку за собівартістю. Собівартість довгострокової фінансової інвестиції складається з винагороди, сплаченою за її придбання, та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням довгострокової фінансової інвестиції. Сплачена винагорода зазвичай

оцінюється за справедливою вартістю.

Так, для розрахунку оціночних резервів під очікувані кредитні збитки («ОКЗ») від дебіторської заборгованості за основною діяльністю Компанія використовує матрицю резервування. Норми резервування базуються на кількості днів прострочення активу для різних груп клієнтів, які мають подібні характеристики збитків. Матриця резервування перш за все базується на спостережних Компанією історичних рівнях дефолту. Компанія регулює матрицю для коригування минулого досвіду кредитних збитків на прогнозну інформацію. Сума ОКЗ залежить від змін обставин та прогнозних економічних умов, минулого досвіду кредитних збитків Компанії та прогнозу економічних умов.

Компанія також оцінює ОКЗ щодо фінансової допомоги, наданої материнській компанії, виходячи з припущення щодо відшкодування за рахунок продажу її інвестиції у Компанію. Цей розрахунок передбачає використання окремих припущень, які стосуються річної волатильності ціни акцій порівнянних телекомунікаційних компаній з лістингом на фондових біржах та очікуваного періоду відшкодування. Якщо вказані вище припущення виявляться некоректними, фактичний коефіцієнт конверсії облікованої виручки Компанії у грошові кошти може бути нижчим за очікуваний, і Компанія може бути змушена збільшити оціночний резерв під очікувані кредитні збитки.

Також ПрАТ «ВФ Україна» формує резерв під майбутні витрати на виведення активів з експлуатації та відновлення ділянок будівництва щогл, вишок та веж. Цей резерв являє собою теперішню вартість витрат на виведення активів з експлуатації, що, як очікується, будуть понесені під час демонтажу відповідних активів. Розрахунок резервів базується на найкращих оцінках керівництва витрат, пов'язаних із виведенням активів з експлуатації, включаючи витрати на оплату праці та відновлення ділянок. Ці оцінки регулярно переглядаються з урахуванням економічного середовища та інших внутрішніх факторів. Резерв на демонтаж основних засобів та відновлення земельних ділянок відображається за теперішньою вартістю очікуваних витрат

на врегулювання зобов'язання з використанням очікуваних грошових потоків та визнається як компонент вартості відповідного активу. Грошові потоки дисконтуються за поточною ставкою до оподаткування, яка за потреби коригується для відображення ризиків, притаманних зобов'язанню. Ефект дисконтування відноситься на витрати з плином часу та визнається у звіті про фінансові результати у складі фінансових витрат. Очікувані майбутні витрати на демонтаж регулярно переглядаються та за потреби коригуються.

Компанія виступає єдиним учасником ТОВ «ВФ Ритейл» (zareєстроване 12.07.2017 року) та ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» (zareєстроване 12.08.1998 року), учасником ТОВ «ІТ СмартФлекс» (zareєстроване 28.12.2018 року), акціонером ПрАТ «Фарлеп-Інвест» (zareєстроване 3.10.2000 року). Частка в статутному капіталі ТОВ «ІТ СмартФлекс», що знаходиться у власності Компанії, складає 99%, 1% належить ТОВ «ВФ Ритейл» [51].

Починаючи з 6 лютого 2020 року, ПрАТ «ВФ Україна» отримала контроль над VFU Funding PLC, підприємством спеціального призначення, заснованим в Англії та Уельсі з метою випуску облігацій.

8 вересня 2021 року ПрАТ «ВФ Україна» придбала 99,99% або 85,237,808 акцій ПрАТ «Фарлеп-Інвест», яке працює під брендом Vega, а також 95% статутного капіталу ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси», при цьому на дату придбання 5% статутного капіталу ТОВ «Кейбл ТВФінанси» належало ПрАТ «Фарлеп-Інвест». У жовтні 2022 року Компанія придбала 5% частки статутного капіталу ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» у дочірній компанії ПрАТ «Фарлеп-Інвест». Після операції придбання Компанія володіє 100% часткою статутного капіталу ТОВ «Кейбл ТВФінанси».

ПрАТ «Фарлеп-Інвест» надає послуги фіксованого доступу до мережі Інтернет і послуги фіксованого телефонного зв'язку. ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» надає послуги фіксованого доступу до Інтернету. ПрАТ «Фарлеп-Інвест» і ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси» володіють радіочастотним ресурсом в діапазоні 2,3 ГГц (15 МГц в 6 регіонах), а також у діапазонах 2,5-2,7 ГГц, 5 ГГц і 14-15 ГГц. Компанія планує продовжити здійснювати ті ж види господарської діяльності,

які наразі здійснюють ПрАТ «Фарлеп-Інвест» і ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси». Метою придбання цих компаній для ПрАТ «ВФ Україна» є подальший розвиток бізнесу в сфері телекомунікацій, зокрема, послуг фіксованого зв'язку.

Загальна номінальна сума інвестицій в дочірні компанії станом на 31 грудня 2022 року склала 2 260 013 тис. грн, з них 69,7% – в ТОВ «ВФ Ритейл»; 0,4% – в ТОВ «ІТ СмартФлекс»; 22,2% в ПрАТ «Фарлеп-Інвест» та 7,7% в ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси».

При первісному визнанні безповоротна фінансова допомога була облікована як інвестиція в дочірню компанію ТОВ «ВФ Ритейл». Компанія оцінила відповідну інвестицію в дочірню компанію за справедливою вартістю переданого активу під час первісного визнання. Зважаючи на те, що поворотна позика була повністю знецінена, а також враховуючи інші фактори, при первісному визнанні додаткова інвестиція в ТОВ «ВФ Ритейл» була облікована за нульовою балансовою вартістю. Станом на 31 грудня 2022 року інвестиції в дочірню компанію ТОВ «ВФ Ритейл» були знецінені у повній сумі. Станом на 31 грудня 2020 року інвестиція в дочірню компанію ТОВ «ІТ СмартФлекс» була знецінена у повній сумі з урахуванням планів розвитку дочірньої компанії на найближчі роки.

10 лютого 2020 року материнська компанія ПрАТ «ВФ Україна» надала безвідсоткову фінансову допомогу в сумі 11 569 196 тис. грн ТОВ «Телко Солюшнз енд Інвестментс». Ця допомога підлягає поверненню протягом 10 днів після отримання письмової вимоги Компанії. План корпоративної реорганізації передбачає злиття ТОВ «Телко Солюшнз енд Інвестментс» та Компанії шляхом приєднання у 2023 році. Після завершення злиття ПрАТ «ВФ Україна» буде повним правонаступником усіх активів, прав і зобов'язань. Оскільки кредит передбачається погасити за рахунок злиття, подання вимоги материнській компанії щодо погашення кредиту не очікується.

Протягом 2022 року Компанія надала безвідсоткову фінансову допомогу для ТОВ «ВФ Ритейл», дочірній компанії із 100% часткою участі, у сумі 100 000 тис. грн (станом на 31 грудня 2021 року сума безвідсоткової поворотної позики

дорівнювала 212 000 тис. грн). Станом на 31 грудня 2022 року поворотна фінансова допомога у сумі 312 000 тис. грн була повернена. У грудні 2022 року Компанія надала безповоротну фінансову допомогу для ТОВ «ВФ Ритейл» у сумі 315 000 тис. грн, яка була класифікована як інвестиція в дочірню компанію.

Протягом 2022 року ПрАТ «ВФ Україна» надала безвідсоткову поворотну фінансову допомогу для ПрАТ «Фарлеп-Інвест», дочірній компанії із 99,99% часткою участі у сумі 100,000 тис. грн (станом на 31 грудня 2021 року 3 700 тис. грн), вся сума станом на 31 грудня 2022 року була повернута. У грудні 2022 року Компанія надала безповоротну фінансову допомогу для ПрАТ «Фарлеп-Інвест» у сумі 117 000 тис. грн, яка була класифікована як інвестиція в дочірню компанію.

Таблиця 3.2 - Аналіз руху коштів від інвестиційної діяльності ПрАТ
«ВФ Україна»

№	Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис грн, 2021-2022	Відносне відхилення, % 2021-2022
1	Надходження від реалізації необоротних активів	22363	16401	-5962	73,3
2	Надходження від отриманих відсотків	46962	163539	116577	348,2
3	Надходження від погашених позик	0	415700	415700	100,0
4	Інші надходження	319831	0	-319831	0,0
5	Витрати на придбання фінансових інвестицій	0	-1281480	-1281480	100,0
6	Витрати на придбання необоротних активів	-3794922	-3518237	276685	92,7
7	Виплати за деривативами	- 66961	0	66961	0,0
8	Витрачання на подання позик	-162000	-331947	-169947	204,9
9	Витрати на придбання дочірнього підприємства та інші господарські одиниці	-557971	0	557971	0,0
10	Інші платежі	0	-219623	-219623	100,0
11	Разом	-4058776	-4755647	-562949	113,4

Як видно з даних таблиці 3.2, надходження від інвестиційної діяльності хоч і збільшилися в 2022 році, але поки ще не окупили витрати, які поки перевищують майже в 9 разів.

Станом на 31 грудня 2022 року ПрАТ «ВФ Україна» надала безвідсоткову поворотну фінансову допомогу для ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси», дочірній компанії із 100% часткою участі у сумі 57 750 тис. грн. Зважаючи на наявні кредитні ризики станом на 31 грудня 2022 року був нарахований оціночний резерв під очікувані кредитні збитки в розмірі 100% відповідної заборгованості за позикою, наданою ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси».

Протягом 2022 року ПрАТ «ВФ Україна» інвестувала кошти в облігації внутрішньої державної позики України (ОВДП). Загальна кількість придбаних облігацій із строком погашення до 6 місяців та ставкою доходності 3,70% та 3,89% відповідно дорівнює 6 000 та 23 243 штук номінальною вартістю 29 243 тисячі доларів США. Вартість придбання становила 29 560 тисяч доларів США (1 161 480 тис. грн). Короткострокові депозити у банках включають строкові депозити з первісним строком погашення більше трьох місяців, які підлягають погашенню у строк до дванадцяти місяців.

Станом на 31 грудня 2022 року ПрАТ «ВФ Україна» дотримувалася усіх фінансових показників, передбачених договорами про залучення боргового фінансування. Керівництву вдалося своєчасно обслуговувати фінансові зобов'язання компанії відповідно до умов боргової угоди на момент запланованої дати сплати відсотків у серпні 2022 та лютому 2023 року.

3.2 Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів на підприємстві

Загальна стратегія підприємства має охоплювати та враховувати велику кількість аспектів всіх проявів діяльності, прийнято розрізняти її певні організаційні рівні: корпоративна, ділова, функціональна та операційна [74].

Функціональна стратегія підприємства розробляється для кожного функціонального напрямку певної сфери діяльності і включає в себе: маркетингову, виробничу, фінансову, інноваційну, кадрову, подеколи – екологічну, соціальну, стратегію організаційного розвитку й інші. Дуже зрідка у літературі можна віднайти виокремлення інвестиційної стратегії як самостійної, зазвичай більшість авторів вважають її частиною то фінансової, то інноваційної стратегій [75].

Інвестиційна стратегія – це система довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства, що обумовлені загальними завданнями його розвитку та інвестиційною ідеологією, а також вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення [76]. Тобто загалом інвестиційну стратегію можна розглядати як генеральний план дій у сфері інвестиційної діяльності підприємства, який визначає пріоритети її напрямків і форм, характер формування інвестиційних ресурсів і послідовність етапів реалізації довгострокових інвестиційних цілей.

Стратегія формування інвестиційних ресурсів є важливим складовим елементом не тільки інвестиційної, але і фінансової стратегії компанії. Розробка такої стратегії покликана забезпечити безперебійну інвестиційну діяльність в запланованих обсягах; найбільш ефективно використання власних фінансових коштів, що направляються на ці цілі, а також фінансову стабільність компанії у довгостроковій перспективі.

Важливість розробки стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємств підтверджується економічним зростанням та якісним оновленням основних фондів на принципово новій, конкурентоспроможній основі як на рівні загалом національної економіки, так і окремого підприємства, оскільки саме за рахунок інвестиційних ресурсів здійснюються прогресивні структурні зміни в суспільному виробництві, які торкаються найважливіших макроекономічних пропорцій. Пропонуємо схематично основні елементи інвестиційної стратегії зобразити таким чином (рис.3.1). Зважаючи на вищевказану схему, компанії варто визначити проекти, які заслуговують на увагу, тобто сформулювати стратегічні цілі інвестиційної діяльності, які будуть

залежати від загальної стратегії бізнесу.

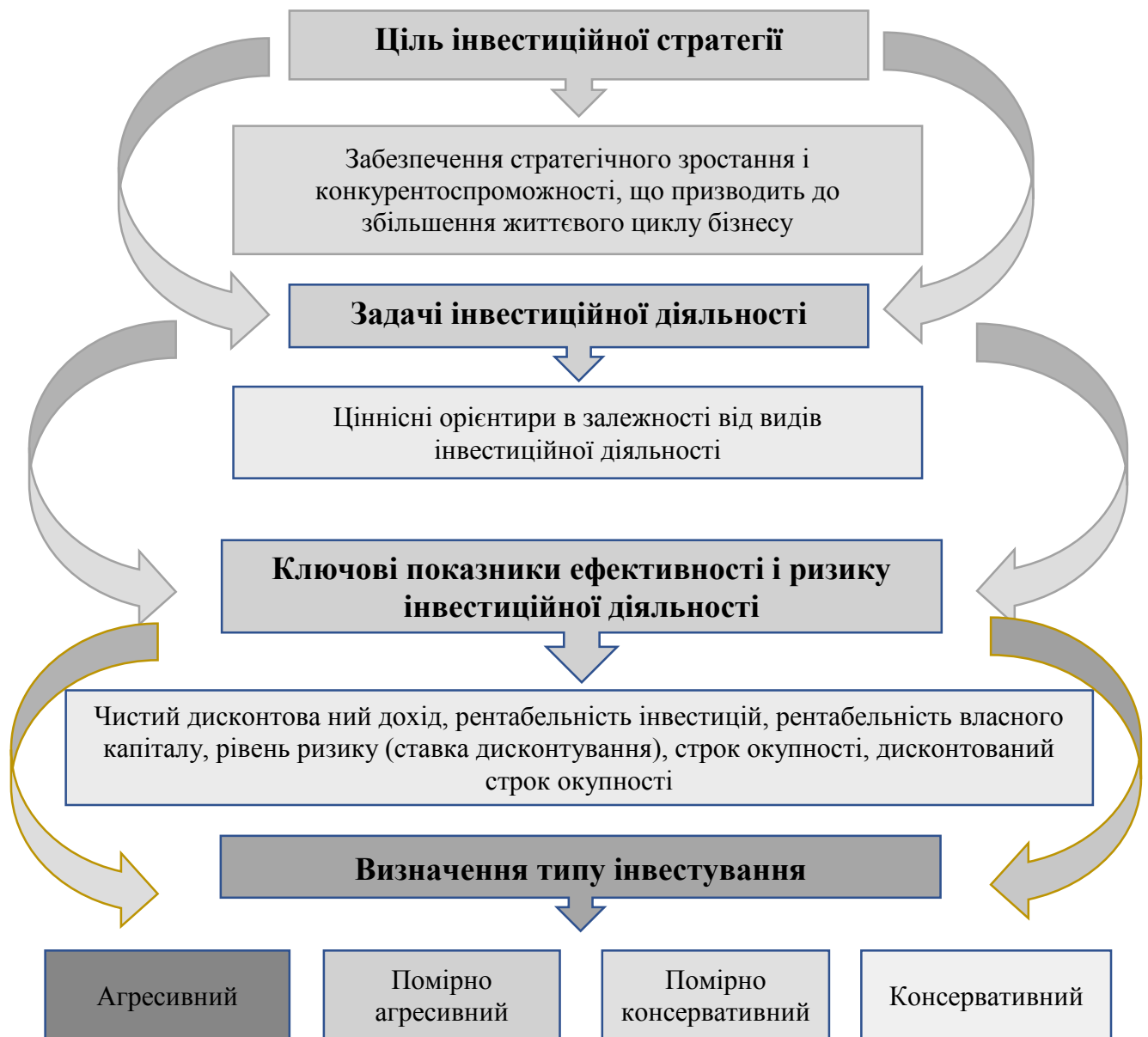

Рисунок 3.1 – Основні елементи інвестиційної стратегії

Аналіз інвестиційної діяльності ПрАТ «ВФ Україна» показав, що в сьогоденних умовах функціонування найбільш прийнятною для компанії є стратегія диверсифікації, оскільки головною метою інвестиційної діяльності компанії є створення можливостей для надання послуги, підвищення якості надання послуги, а також розширення сегмента послуги, що вже надається (залучення нових клієнтських груп). В умовах війни компанія зосередилась на фінансових інвестиціях та придбанні пакетів акцій, мінімізуючи інвестиції в

реальні проекти.

Наступним кроком у формуванні системи цілей інвестиційної діяльності компанії має стати формування цільових напрямків – комплексу підцілей, спрямованих на реалізацію інвестиційної стратегії. Ми пропонуємо сформувати «дерево цілей» інвестиційної діяльності компанії, тобто цільові напрямки, які мають стати орієнтирами на шляху досягнення головної стратегічної мети та визначити основні етапи її досягнення. Другорядні цілі визначаються можливими шляхами досягнення головної мети інвестиційної діяльності та наявними інвестиційними ресурсами.

Так, для ПрАТ «ВФ Україна» за використання стратегії диференціації головною метою стратегії інвестиційної діяльності є забезпечення сталого зростання та конкурентоспроможності за рахунок розширення спектру послуг або залучення нових клієнтських послуг груп. До цілей другого рівня можна включити, наприклад:

- прийняття рішень щодо збільшення ефективності використання активів, наявних в компанії;
- придбання спеціалізованих активів, необхідних для розширення покриття послугами більших територій країни;
- прийняття рішень щодо активів, які не використовуються;
- організація системи контролю за якістю;
- розробка спеціальних умов надання послуг для нових клієнтських груп та ін.

Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів проходить чотири етапи:

- 1) прогнозування потреб інвестиційних ресурсів в загальному об'ємі інвестиційних ресурсів;
- 2) вивчення можливості формування інвестиційних ресурсів за рахунок різних джерел;
- 3) визначення методів фінансування окремих інвестиційних програм і проектів;

4) оптимізація структури джерел формування інвестиційних ресурсів.

Методичні підходи до розробки стратегії формування інвестиційних ресурсів істотно різняться в компаніях, які є інституціональними інвесторами, що формують ці ресурси винятково за рахунок емісії власних акцій і інвестиційних сертифікатів, і в компаніях, які здійснюють реальну виробничу діяльність у різних галузях економіки.

Цікавим інструментом, що дозволить узагальнити стратегічні інвестиційні цілі та заходи їх досягнення може бути стратегічна карта, яка визначає цілі, поставлені задачі та показники ефективності проведених заходів в системі реалізації інвестиційної стратегії. Сформуємо умовну стратегічну карту для ПрАТ «ВФ Україна» (табл.3.3).

Таблиця 3.3 - Стратегічна карта ПрАТ «ВФ Україна»

Перспектива	Цілі	Задачі	Показники
1	2	3	4
Внутрішні бізнес- процеси	Підвищення ефективності використання наявних ресурсів	оптимізація виробничого циклу	процент використання виробничих потужностей
		використання наявного обладнання у відновлених населених пунктах	ефективність використання наявного та резервного обладнання за мінімальних вкладень
Персонал	Підвищення кваліфікації персоналу	збільшення кількості співробітників з професійною освітою	кількість співробітників, що мають професійну освіту
		забезпечення безперебійної роботи мережі	кількість співробітників, що здобули суміжну спеціальність
Соціально- економічна складова	Мінімізація негативних зовнішніх ефектів	контроль над впливом на оточуюче середовище	рівень забруднення оточуючого середовища
	Мінімізація негативного впливу наслідків бойових дій	розширений перелік послуг	забезпечення національного роумінгу
		забезпечення роботи під час відключень електромережі	забезпечення наявності необхідної кількості дизельгенераторів

Продовження табл.3.3

1	2	3	4
Клієнти	Збільшення термінів обслуговування клієнтів	збільшення термінів та об'ємів обслуговування одного клієнта	встановлення довготривалого обслуговування клієнтів
			розширення переліку послуг
			забезпечення безперебійним зв'язком
			витрати на обслуговування одного клієнта
Фінансова ефективність	Підвищення рівня доступності і якості послуг на основі рентабельності інвестицій	зростання виручки і прибутку компанії	рентабельність інвестицій
			темп зростання виручки
	Збільшення життєвого циклу компанії	стале зростання	коефіцієнт стійкого росту
	Підвищення конкурентоспроможності	розширення сектору послуг, що надається компанією та підвищення їх якості	збільшення виручки за рахунок розширення переліку послуг
	Заміна або модернізація застарілого обладнання	збільшення продуктивності активів	оптимізація мережі
			використання резервного обладнання
			технічне обслуговування та ремонт
			ступінь зносу основних фондів

Тут важливо розуміти, що ця стратегічна карта скоригована на сьогоднішні умови, коли країна перебуває у стані війни, і на ПрАТ «ВФ Україна» як компанію, що є лідером по забезпеченню населення зв'язком, покладаються виключні обов'язки.

Фактично сьогодні зусилля ПрАТ «ВФ Україна» сконцентровані на наступних напрямках:

- 1) відновлення інфраструктури у прифронтових регіонах,
- 2) розширення покриття на заході та в центрі України,
- 3) підтримка абонентів в країні та за кордоном.

Зважаючи на те, що компанія здійснює переважно фінансові інвестиції, відповідно, є потреба саме в фінансових інвестиційних ресурсах, оскільки

компанія використовую власні та позичені кошти.

З цією метою варто розділити прогнозування потреби в загальному обсязі інвестиційних ресурсів ПрАТ «ВФ Україна» на наступні етапи.

Перший етап включає розрахунок необхідного обсягу фінансових коштів для реального інвестування (для підтримки наявного обладнання в робочому стані, а також відбудови та відновлення пошкодженої внаслідок війни інфраструктури компанії для забезпечення безперебійної роботи, а також потреба в цих ресурсах для розширення, технічного переозброєння або реконструкції діючих об'єктів компанії).

Другий етап передбачає розрахунок потреби необхідного обсягу інвестиційних ресурсів для здійснення фінансових інвестицій. Оскільки фінансові інвестиції ПрАТ «ВФ Україна» пов'язані з придбанням інших підприємств, розглянемо декілька способів визначення їх вартості. Вартість придбання діючої компанії може бути визначена на основі її оцінки наступними методами:

а) на основі чистої балансової вартості, а саме за різницею між активами та зобов'язаннями компанії:

$$\text{ЧБВ} = \text{ЗВОФ} + \text{НА} + \text{ЗОБ} + \text{ФР} + \text{КВ} + \text{НБ} \times \text{КІ}, \quad (3.1)$$

де ЧБВ – чиста балансова вартість компанії;

ЗВОФ – залишкова вартість проіндексованих основних фондів компанії;

НА – сума нематеріальних активів;

ЗОБ – сума запасів матеріальних оборотних фондів по залишковій вартості;

ФР – сума усіх форм фінансових ресурсів компанії за мінусом заборгованості;

КВ – капітальні вкладення;

НБ – незавершене будівництво;

КІ – коефіцієнт індексації основних фондів.

б) на основі прибутку, а саме на основі визначення реальної суми

середньорічного прибутку за декілька останніх років і середньої норми прибутковості інвестицій:

$$BK = CRP / NPI, \quad (3.2)$$

де BK – вартість компанії на основі розміру її прибутку;

CRP – середньорічна сума реального прибутку;

NPI – середня норма прибутковості інвестицій (у десятковому вимірі).

в) на основі ринкової вартості, тобто використовуючи дані про продаж аналогічних підприємств по конкурсу або на аукціонах у процесі приватизації.

Сума потреби фінансових інвестицій в першому і приросту у кожному наступному періоді складає загальну потребу в інвестиційних ресурсах для здійснення фінансових інвестицій.

Третій етап передбачає прогноз загальної потреби в інвестиційних ресурсах та розраховується шляхом суми потреб в інвестиційних ресурсах для реального інвестування, фінансових інвестицій і суми резерву капіталу (як правило планується в розмірі 10% від сукупної потреби в коштах для реального і фінансового інвестування).

В цьому випадку встановлюється співвідношення різних форм інвестування в прогнозованому періоді та по кожному з таких періодів потреба в інвестиційних ресурсах визначається по формулі:

$$IPF = IPPI \times PFI / PRI, \quad (3.3)$$

де IPF – потреба в інвестиційних ресурсах для здійснення фінансових інвестицій;

IPPI – потреба в інвестиційних ресурсах для здійснення реальних інвестицій;

PFI – питома вага фінансових інвестицій у прогнозованому періоді, що передбачається;

PRI – питома вага реальних інвестицій у відповідному прогнозованому періоді.

Що стосується джерел інвестиційних фінансових ресурсів, тут також варто застосувати і інші можливості, наприклад, можливості банківського фінансування. Так, в зв'язку зі складністю в сучасних умовах отримання інвестиційного кредитування, варто розглянути траншеві кредитні лінії, з можливістю дострокового погашення кредиту, які надають можливість профінансувати поточні потреби компанії, таким чином компанія зможе акумулювати власні кошти на довгострокові потреби.

Також цікавими можуть бути операції лізингу, які поєднують можливості інвестування та кредитування, тобто з'являється можливість опрацювати питання оновлення частини основних фондів підприємства.

3.3 Прогнозування ефекту фінансового важеля за умов диверсифікації інвестиційних ресурсів

У процесі фінансування інвестиційного портфелю підприємства, важливим є оптимальне поєднання інвестиційних ресурсів. На структуру джерел формування інвестиційних ресурсів підприємства впливають ряд факторів, серед яких [54]:

- оподаткування доходів підприємства;
- темпів зростання обсягів реалізації товарної продукції та їх стабільності;
- основних цілей інвестиційної політики підприємства;
- рівня фінансової стійкості підприємства;
- основних характеристик підприємства;
- структури активів підприємства;
- кон'юнктури ринку капіталу;
- відсоткової політики комерційних банків;

Як показав попередній аналіз ПрАТ «ВФ Україна» реалізує переважно фінансові інвестиції шляхом придбання компаній, банківські депозити, облігації внутрішньої державної позики, формує резерви під оціночні збитки, переважно за рахунок власних джерел. В умовах війни компанія прийняла рішення щодо максимально можливого використання діючих основних фондів без здійснення реальних інвестицій. Зважаючи на це ми будемо аналізувати фінансові ресурси інвестування.

ПрАТ «ВФ Україна» для провадження своєї діяльності та інвестиційних проектів не користується кредитами банків.

Інвестиційні ресурси – це всі види активів інвестора, які залучаються з метою здійснення вкладень в об'єкти інвестування для отримання прибутку або соціального ефекту. Зважаючи на це доцільно було б розглянути можливості диверсифікації джерел інвестиційних ресурсів. Диверсифікація є інструментом використання переваг комбінування, стабілізації бізнесу, може розглядатися як організаційно-економічний фактор підвищення ефективності діяльності.

Серед найважливіших показників, які показують фінансову спроможність підприємства є фінансовий леверидж. Механізм фінансового левериджу характеризує потенційні можливості впливу на чистий прибуток шляхом зміни обсягу і структури позикового капіталу, тому у процесі планування прибутку корегування коефіцієнту фінансового левериджу виступає одним із можливих резервів підвищення прибутку підприємства. Коефіцієнт фінансового левериджу є тим важелем, який мультиплікує позитивний або негативний ефект, що отримується за рахунок відповідного значення його диференціала.

Діяльність будь-якої комерційної організації пов'язана з процесами інвестування фінансових ресурсів на довгостроковій основі з метою одержання прибутку. Залежно від того, з якої позиції оцінюється поточна діяльність підприємства, необхідно брати до уваги виробничі і фінансові ризики, що виникають у сучасних умовах господарювання. Фінансовий аналіз діяльності підприємства можна здійснювати з позиції активів, якими воно володіє, або з позиції джерел коштів, які використовує для організації виробничо-

господарської діяльності. У першому випадку виникає поняття виробничого ризику, у другому - фінансового ризику.

Основою показника ефективності використання капіталу є рентабельність власного капіталу, для вимірювання якого при різній структурі джерел його формування використовується ефект фінансового левериджу. Сутність його полягає в підвищенні рентабельності власного капіталу за рахунок залучення позичених коштів.

$$\text{ЕФЛ} = (1 - \text{СОП}) \times (\text{ЕР} - \text{СВ}) \times (\text{ПК} / \text{ВК}), \quad (3.4)$$

де (ЕФЛ) – ефект фінансового левериджу;

СОП – ставка оподаткування прибутку, в долях одиниці;

ЕР – економічна рентабельність;

СВ – ставка відсотка за кредит, %;

ПК – сума (питома вага, %) позикового капіталу;

ВК – сума (питома вага, %) власного капіталу.

Економічна рентабельність розраховується за формулою:

$$\text{ЕР} = (\text{П} + \text{ФВ}) \times 100 / (\text{А} - \text{КЗ}), \quad (3.5)$$

де П – балансовий прибуток;

ФВ – фінансові витрати;

А – середньорічна сума активів;

КЗ – середньорічна кредиторська заборгованість.

В процесі інвестиційної діяльності одним з найважливіших питань є визначення необхідного обсягу інвестиційних ресурсів зважаючи заплановані реальні та фінансові інвестиційні проекти. Для визначення загального обсягу необхідних інвестиційних ресурсів з урахуванням стадій інвестиційного циклу можна використати наступну формулу:

$$\text{ЗІР} = \text{РІП} + \Delta\text{ФІ}, \quad (3.6)$$

де ЗІР – загальний обсяг необхідних інвестиційних ресурсів у плановому періоді;

РІП – потреба в інвестиційних ресурсах для реалізації реального інвестиційного проекту;

Δ ФІ – передбачений обсяг приросту портфеля фінансових інвестицій [70].

Після визначення загального обсягу інвестиційних ресурсів, інвестор має визначити, яка їх частка буде профінансована за рахунок власних коштів, а яка за рахунок позичених чи залучених. Використовуючи формулу 3.1 розрахуємо фінансовий леверидж ПрАТ «ВФ Україна» (табл.3.3).

Таблиця 3.4 - Розрахунок ефекту фінансового левериджу ПрАТ «ВФ Україна»

Показники	2021	2022
Ставка оподаткування прибутку, в долях одиниці	0,18	0,18
Економічна рентабельність	0,2645	0,058
Ставка відсотка за кредит, %	0,0653	0,0653
Сума (питома вага, %) позикового капіталу	14762007	12157708
Сума (питома вага, %) власного капіталу	15844081	16909693
ЕФЛ	0,152188396	-0,0043

Оптимальним, особливо для вітчизняних компаній, вважається рівне співвідношення кредитного та власного капіталу (коли коефіцієнт фінансового левериджу дорівнює 1). Допустимим може бути і значення до 2 (у великих публічних компаній це співвідношення може бути ще більше).

Наш розрахунок показує, що, залучення додаткового фінансування за рахунок зовнішніх запозичень збільшило рентабельність власних коштів в 2021 році на 15%, що свідчить про те, що власники отримують на кожні 100 грн, вкладених в бізнес, додатково 15 грн чистого прибутку. А в 2022 році показник склав -0,43%.

Оскільки у формулі для розрахунку ефекту фінансового левериджу виділяють три основні складові:

1) податковий коректор фінансового левериджу ($1 - \text{СОП}$), який показує як проявляється ефект фінансового левериджу за різного рівня оподаткування прибутку;

2) диференціал фінансового левериджу ($EP - CB$), який характеризує різницю між коефіцієнтом валової рентабельності активів та середнім розміром відсотка за кредит;

3) коефіцієнт (плече) фінансового левериджу $ПК / ВК$, який характеризує суму позикового капіталу в розрахунку на одиницю власного капіталу.

Виділення цих складових дозволяє цілеспрямовано управляти ефектом фінансового левериджу у процесі фінансової діяльності підприємства. Проаналізуємо, що вплинуло на різке зниження ефекту фінансового левериджу для ПрАТ «ВФ Україна».

Зважаючи на те, що ставка податку на прибуток встановлюється законодавчо, то цей вплив податкового коректора на ефект фінансового левериджу власне незмінний.

Диференціал фінансового левериджу є основною умовою формування додатного ефекту фінансового левериджу. Цей ефект проявляється лише в тому разі, якщо рівень валового прибутку, що генерується активами підприємства, перевищує середню величину відсотка за використувані кредитні ресурси.

На значення диференціалу фінансового левериджу може впливати кон'юнктура фінансового ринку (підвищення вартості позикового капіталу); зниження фінансової стійкості підприємства, що спричиняє підвищення премії за ризик з боку кредиторів; погіршення кон'юнктури товарного ринку, що спричиняє зниження обсягу валового прибутку підприємства від операційної діяльності. Ці фактори можуть спричинити формування від'ємного диференціалу, що призведе до зниження рентабельності власного капіталу. В нашому випадку суттєве зростання витрат підприємства, як наслідок війни в

Україні, вплинуло на зниження рентабельності, що і дало від'ємний диференціал -0,0073.

Коефіцієнт (плече) фінансового левериджу – це важіль, який мультиплікує додатний чи від'ємний ефект, отримуваний за рахунок диференціалу фінансового левериджу. Збільшення коефіцієнта фінансового левериджу зумовлює ще більший приріст ЕФЛ (додатного або від'ємного), а зниження цього коефіцієнта ще більше знижує цей ефект.

Тобто, розібравши дану модель, ми розуміємо, що в даних умовах найвагомий вплив має рентабельність. Спрогнозуємо ефект фінансового левериджу в трьох варіантах:

- 1) прогноз за умов, якщо рентабельність в 2023 році залишиться на тому ж рівні;
- 2) прогноз за умов, якщо рентабельність в 2023-2024 рр. становитиме 10%;
- 3) прогноз за умов, якщо рентабельність в 2023 році зросте до 10%, а в 2024 році - до 15%.

Таблиця 3.5 - Прогноз ЕФЛ ПрАТ «ВФ Україна» за умов, якщо рентабельність в 2023-2024 рр. залишиться на рівні 2022 року

Показники	факт		прогноз за умов, якщо рентабельність в 2023 році залишиться на тому ж рівні	
	2021	2022	2023	2024
Ставка оподаткування прибутку, в долях одиниці	0,18	0,18	0,18	0,18
Економічна рентабельність	0,2645	0,058	0,058	0,058
Ставка відсотка за кредит, %	0,0653	0,0653	0,0653	0,0653
Сума (питома вага, %) позикового капіталу	14762007	12157708	10012857	8246398
Сума (питома вага, %) власного капіталу	15844081	16909693	18046974	19260744
ЕФЛ	0,152188	-0,0043	-0,0033	-0,0026

Як бачимо, при незмінній рентабельності, ЕФЛ дещо покращується завдяки поступовому частковому погашенню довгострокового кредиту ПрАТ

«ВФ Україна» та зростанню виручки від реалізації товарів/ послуг, але дуже повільними темпами.

Таблиця 3.6 - Прогноз ЕФЛ ПрАТ «ВФ Україна» за умов, якщо рентабельність з 2023 році почне зростати

Показники	прогноз за умов, якщо рентабельність в 2023 році та в 2024 році становитиме 10%		прогноз за умов, якщо рентабельність в 2023 році зросте до 10%, а в 2024 році - до 15%	
	2023	2024	2023	2024
Ставка оподаткування прибутку, в долях одиниці	0,18	0,18	0,18	0,18
Економічна рентабельність	0,1	0,1	0,1	0,15
Ставка відсотка за кредит, %	0,0653	0,0653	0,0653	0,0653
Сума (питома вага, %) позикового капіталу	10012857	8246398	10012856,91	8246398,377
Сума (питома вага, %) власного капіталу	18046974	19260744	18046973,97	19260744,08
ЕФЛ	0,01579	0,01218	0,01579	0,02974

Прогноз на 2023-2024 роки з незмінною рентабельністю в 10% показує вже позитивний ефект, але в 2024 році він менший за 2023 рік у зв'язку з поступовим зменшенням позикового капіталу, що підтверджує важливість співвідношення частки позикового капіталу.

Прогноз на 2023-2024 роки з зростаючою рентабельністю в 10% та 15% показує позитивну динаміку ефекту фінансового важеля, що доводить важливість зростання показника рентабельності і врівноваження співвідношення власних та позикових коштів компанії. Графічно це можна відобразити на рис.3.2.

Важливим аспектом дослідження джерел інвестування компанії є також вирішення стратегічного питання пріоритетності залучення власних, позичених, іноземних чи внутрішніх інвестицій. Кожне підприємство самостійно визначає основні пріоритети своєї інвестиційної політики та повинна їх дотримуватися, та може вносити зміни кожні 2-3 роки.

Ефективне формування інвестиційних ресурсів для залежить від об'єктивності оцінки потреби в них і є дуже відповідальним етапом управління.

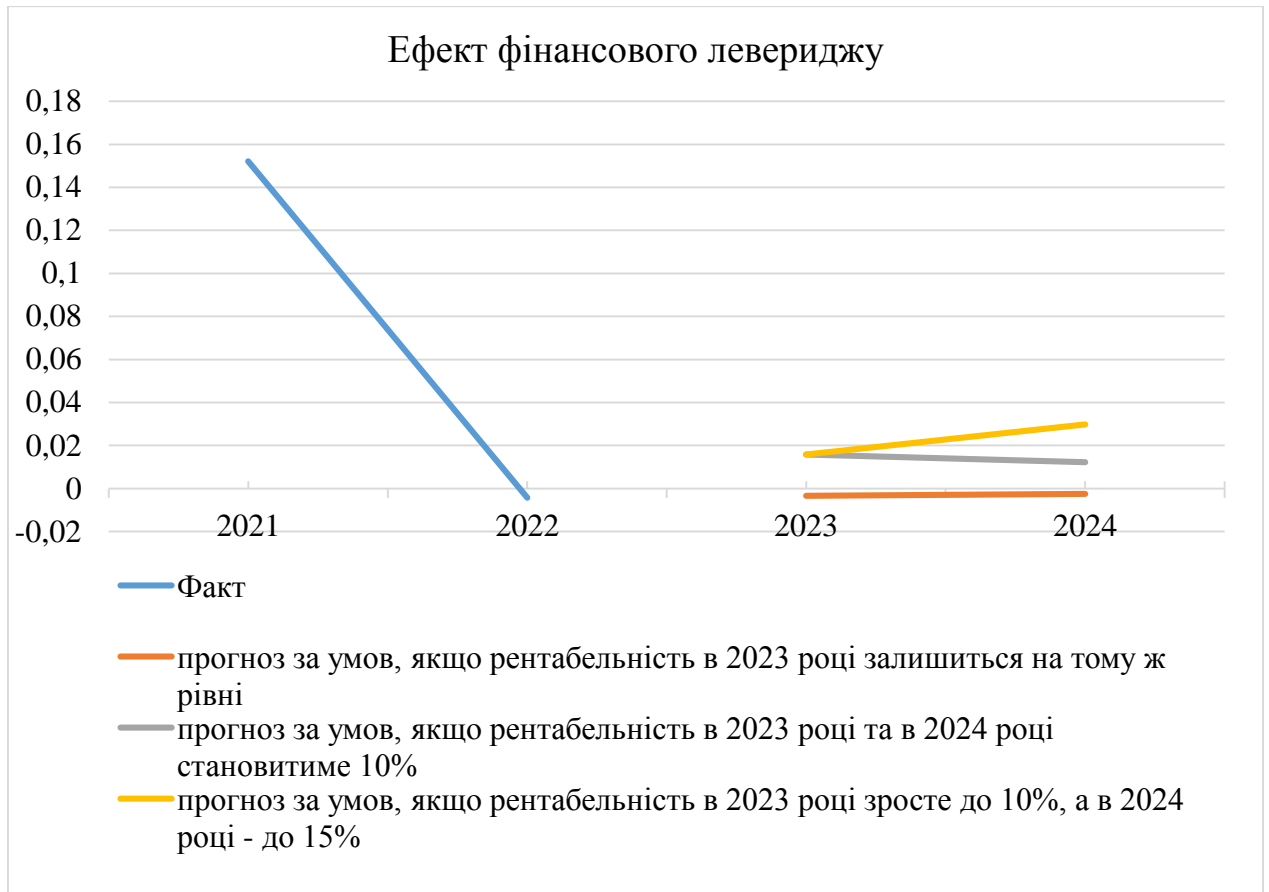

Рисунок 3.2 – Прогноз ефекту фінансового важеля на 2023-2024 рр. за зміни показників рентабельності та плеча фінансового важелю ПрАТ «ВФ Україна»

Відсутність ефективних підходів до формування інвестиційної стратегії та ефективного управління процесом формування інвестиційних ресурсів призводить до стихійно хаотичного розвитку компанії, пристосовуючись до поточної ситуації, що призводить до ускладнення бізнес процесів моделювання та прогнозування діяльності та негативно відображається на ефективності роботи компанії.

Недостатній обсяг сформованих інвестиційних ресурсів суттєво подовжує період втілення інвестиційного проєкту, а в ряді випадків взагалі не дає можливості розпочати його діяльність. У той же час надлишковий обсяг необхідних інвестиційних ресурсів призводить до наступного неефективного використання активів, знижує норму дохідності інвестицій. Таким чином,

визначення загальної потреби в інвестиційних ресурсах для створення компанії пов'язано з вирішенням оптимізаційних задач.

Оптимізація загальної потреби в інвестиційних ресурсах для компанії являє собою процес розрахунку реально необхідного обсягу інвестиційних ресурсів, які можуть бути ефективно використані в процесі реалізації інвестиційного проекту на першій стадії його життєвого циклу в умовах об'єктивних обмежень.

Висновки до розділу 3

Дослідження інвестиційної діяльності ПрАТ «ВФ Україна» показало, що компанія має ряд інвестиційних проектів, всі пов'язані з інвестуванням в дочірні чи пов'язані компанії.

Загальна номінальна сума інвестицій в дочірні компанії станом на 31 грудня 2022 року склала 2 260 013 тис. грн, з них 69,7% – в ТОВ «ВФ Ритейл»; 0,4% – в ТОВ «ІТ СмартФлекс»; 22,2% в ПрАТ «Фарлеп-Інвест» та 7,7% в ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси».

10 лютого 2020 року материнська компанія ПрАТ «ВФ Україна» надала безвідсоткову фінансову допомогу в сумі 11 569 196 тис. грн ТОВ «Телко Солюшнз енд Інвестментс». План корпоративної реорганізації передбачає злиття шляхом приєднання ТОВ «Телко Солюшнз енд Інвестментс» у 2023 році, після чого ПрАТ «ВФ Україна» буде повним правонаступником усіх активів, прав і зобов'язань. Оскільки кредит передбачається погасити за рахунок злиття, подання вимоги материнській компанії щодо погашення кредиту не очікується.

Також протягом 2022 року ПрАТ «ВФ Україна» інвестувала кошти в облігації внутрішньої державної позики України (ОВДП) 6 000 та 23 243 штук номінальною вартістю 29 243 тисячі доларів США із строком погашення до 6 місяців та ставкою доходності 3,70% та 3,89% відповідно. Вартість придбання становила 29 560 тисяч доларів США (1 161 480 тис. грн).

Короткострокові депозити у банках включають строкові депозити з первісним строком погашення більше трьох місяців, які підлягають погашенню у строк до дванадцяти місяців.

Загалом, надходження від інвестиційної діяльності хоч і збільшилися в 2022 році, але поки ще не окупили витрати, які поки перевищують майже в 9 разів.

Станом на 31 грудня 2022 року ПрАТ «ВФ Україна» дотримувалася усіх фінансових показників, передбачених договорами про залучення боргового фінансування. Керівництву вдалося своєчасно обслуговувати фінансові зобов'язання компанії відповідно до умов боргової угоди на момент запланованої дати сплати відсотків у серпні 2022 та лютому 2023 року.

Аналіз інвестиційної діяльності ПрАТ «ВФ Україна» показав, що в сьогоденних умовах функціонування найбільш прийнятною для компанії є стратегія диверсифікації, оскільки головною метою інвестиційної діяльності компанії є створення можливостей для надання послуги, підвищення якості надання послуги, а також розширення сегмента послуги, що вже надається (залучення нових клієнтських груп). В умовах війни компанія зосередилась на фінансових інвестиціях та придбанні пакетів акцій, мінімізуючи інвестиції в реальні проекти. Фактично сьогодні зусилля ПрАТ «ВФ Україна» сконцентровані на наступних напрямках:

- 1) відновлення інфраструктури у прифронтових регіонах,
- 2) розширення покриття на заході та в центрі України,
- 3) підтримка абонентів в країні та за кордоном.

Цікавим інструментом, що дозволить узагальнити стратегічні інвестиційні цілі та заходи їх досягнення для компанії може бути стратегічна карта, яка визначає цілі, поставлені задачі та показники ефективності проведених заходів в системі реалізації інвестиційної стратегії.

Серед найважливіших показників, які показують фінансову спроможність підприємства є фінансовий леверидж. Коефіцієнт фінансового левериджу є тим важелем, який мультиплікує позитивний або негативний ефект, що отримується

за рахунок відповідного значення його диференціала. Розрахунок фінансового левериджу ПрАТ «ВФ Україна» показує, що, залучення додаткового фінансування за рахунок зовнішніх запозичень збільшило рентабельність власних коштів в 2021 році на 15%, що свідчить про те, що власники отримують на кожні 100 грн, вкладених в бізнес, додатково 15 грн чистого прибутку. А в 2022 році показник склав -0,43%. Одним з найбільш показових показників є рентабельність. При незмінній рентабельності, ефект фінансового левериджу дещо покращується завдяки поступовому частковому погашенню довгострокового кредиту ПрАТ «ВФ Україна» та зростанню виручки від реалізації товарів/ послуг, але дуже повільними темпами.

Прогнозування на 2023-2024 роки підтверджує важливість співвідношення частки позикового капіталу, важливість зростання показника рентабельності і врівноваження співвідношення власних та позикових коштів компанії.

Тому важливим аспектом дослідження джерел інвестування компанії є також вирішення стратегічного питання пріоритетності залучення власних, позичених, іноземних чи внутрішніх інвестицій.

Таким чином, виявлено, що важливою складовою формування інвестиційної політики компанії є врахування об'єктивної необхідності здійснення диверсифікації інвестиційних ресурсів. Такий підхід дозволяє визначити пріоритетні напрямки формування інвестиційних джерел та визначити методи, інструменти та важелі, за допомогою яких можна здійснювати та впроваджувати інвестиційну політику.

Диверсифікація інвестиційних ресурсів та детальне дослідження специфіки формування та залучення коштів до розвитку компанії за кожним з напрямків дозволяють ефективно визначити проблеми залучення таких коштів, визначити заходи, реалізація яких стимулювала б надходження таких ресурсів для розвитку компанії.

Розробка заходів щодо вирішення специфічних проблем, що сьогодні притаманні окремим джерелам інвестиційних ресурсів, дозволить залучити у

майбутньому додаткові інвестиційні ресурси для розвитку компанії та розширення покриття та спектру послуг.

ВИСНОВКИ

В сучасних умовах війни важливою проблематикою в Україні є стабілізація економіки та підвищення її ефективності. Проблеми розвитку компаній в напрямках соціальних та телекомунікаційних послуг створюють вагомі перешкоди при подальшому їх перспективному розвитку. При реалізації та вирішенні даних проблем винятково важливого значення набуває саме активізація як інвестиційної так і інноваційної діяльності. Інвестиційна привабливість будь-якої компанії характеризує його здатність щодо залучення інвестиційних ресурсів, що виникає під впливом сукупності певних факторів (інституційних, економічних, соціально-психологічних та інфраструктурних). В сучасних умовах найбільш ключовим завданням є саме формування інвестиційних ресурсів.

Однак, відкритим залишається питання про роль інвестиційних ресурсів підприємств у процесі формування інвестиційної політики.

Забезпечення вчасно необхідного об'єму та оптимальної структури інвестиційних ресурсів прямо пропорційно має вплив на ефективність інвестиційної діяльності та виконання конкретного інвестиційного проекту.

Доступність різних джерел, можливість отримання ресурсів згідно домовленостей дозволяє виконувати плани та дотримуватись стратегії розвитку підприємства.

ПрАТ «ВФ Україна» – найбільша українська телекомунікаційна компанія, основним напрямком діяльності якої є організація послуг рухомого та фіксованого зв'язку. ПрАТ «ВФ Україна» на сьогодні є лідером українського ринку телекомунікаційних послуг. Компанія провадить діяльність та надає послуги на всій території України за винятком Автономної Республіки Крим. Події, які відбуваються в Україні мають суттєвий негативний вплив як на українську економіку в цілому, так і на бізнес, фінансовий стан та результати діяльності ПрАТ «ВФ Україна».

Станом на 01.10.2023 року підприємство продовжує активно працювати,

важливі активи суттєво не пошкоджені. З 24 лютого 2022 року здійснюється постійний моніторинг обладнання мережі та базових станцій, особливо в місцях масових відключень. Проводиться перерозподіл трафіку, збільшення потужності та інші заходи, спрямовані на відновлення покриття мережі та забезпечення належного рівня роботи мережі.

За рік війни інженери-зв'язківці Vodafone Україна відновили роботу 581 базової станції та 2,9 тис. км оптоволоконного кабелю, завдяки чому вдалось відновити доступність послуг зв'язку у 759 населених пунктах країни. Інженери Групи компаній протягом року обробили близько 360 тисяч аварійних інцидентів та здійснили близько 3 тисяч ремонтних виїздів.

Vodafone Україна провадить свою діяльність на всій території України, а регіональна структура компанії включає три кластери: Захід, Центр, Схід.

Кількість співробітників Vodafone Україна зросла у 2022 році на 11% у порівнянні з 2021 роком, та склала 3 775 осіб.

Аналіз показує, що загалом валюта балансу збільшилась за попередній рік на 11,5%. Сума необоротних активів за рік знизилася на 4,6% та склала менше половини балансу – 48,4%. Необоротні активи включають нематеріальні активи 33,4% та основні засоби – 60,4%. Компанією було переглянуто програму капітальних видатків на 2022 та 2023 рік, яка передбачає, що половина бюджету буде використана на відновлення зруйнованих об'єктів, а залишок піде на оновлення.

Станом на 1 січня 2023 року сума оборотних активів ПрАТ «ВФ Україна» складає 51,6% валюти балансу, 63% від якої складають поточні фінансові інвестиції. Об'єм запасів зріс на 19,1% за рахунок збільшення суми виробничих запасів на 29,1%, але зменшення готової продукції на 19,8%. Також варто відмітити суттєве зростання в 2,5 разів поточної дебіторської заборгованості, частка в структурі балансу якої склала 6,5%, а в структурі оборотних запасів – 12,7%.

Пасив компанії складається на 44% з довгострокових і на 42% короткострокових зобов'язань. Власний капітал зріс на 6,7% за рахунок більшої суми нерозподіленого прибутку

Основну частку довгострокових зобов'язань складають інші довгострокові зобов'язання (98%) – це сума довгострокового кредиту 14 393 523 тис.грн. від дочірньої компанії - VFU Funding PLC та довгострокових зобов'язань з оренди 2 942 679 тис.грн. За останній рік більше, ніж в 5 разів зросла заборгованість за послуги роумінгу та в 1,2 рази інша поточна кредиторська заборгованість, але знизилася на 23% заборгованість за капітальними інвестиціями.

В звітному 2022 році розмір виручки від надання послуг знизився майже на 3%, за рахунок зростання витрат від господарської діяльності на 23,5 % сума чистого прибутку знизилася майже на 73%.

В цілому показники фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності відповідають встановленим нормам, що говорить про стабільність фінансового стану компанії та спроможність виконувати свої зобов'язання. Показник EBITDA станом на 01.01.2023 року становив 1,1 при ковенанті максимального співвідношення в розмірі 2,5.

Компанія виконує необхідні роботи з технічного обслуговування та ремонту, а також оптимізацію мережі, використовуючи як наявне обладнання, в тому числі з резервного фонду, так і нові поставки від партнерів. Доступність мережі під час масових відключень електроенергії внаслідок пошкодження енергетичної інфраструктури через бойові дії регулюється заходами ПрАТ «ВФ Україна», спрямованими на забезпечення працездатності мережі.

7 березня 2022 року три найбільші мобільні оператори України, у тому числі ПрАТ «ВФ Україна», разом із Міністерством цифрової трансформації України, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України і Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку України, оголосили про запуск національного роумінгу в

Україні. Наразі національний роумінг доступний у всіх мобільних операторів для голосових дзвінків, SMS-повідомлень та мобільного Інтернету 2G / 3G в Україні.

6 лютого 2020 року Компанія залучила кошти шляхом емісії Облігацій через структуроване підприємство VFU Funding PLC. Облігації випущені строком на п'ять років у сумі 500,000 тисяч доларів США (12,259,400 тисяч гривень станом на дату емісії) з ставкою купону 6,2%. Компанія отримала дані кошти у формі довгострокового кредиту від дочірньої компанії - VFU Funding PLC. Кредит видано на 5 років з датою погашення 11 лютого 2025 року та номінальною відсотковою ставкою 6,53%. Компанія дотримувалася усіх фінансових показників, передбачених договорами про залучення боргового фінансування, протягом 2022 року достроково погасила частину кредиту у розмірі 44,523 тисячі доларів США та 22,233 тисяч доларів США відповідно.

Дослідження інвестиційної діяльності ПрАТ «ВФ Україна» показало, що компанія має ряд інвестиційних проектів, всі пов'язані з інвестуванням в дочірні чи пов'язані компанії.

Загальна номінальна сума інвестицій в дочірні компанії станом на 31 грудня 2022 року склала 2 260 013 тис. грн, з них 69,7% – в ТОВ «ВФ Ритейл»; 0,4% – в ТОВ «ІТ СмартФлекс»; 22,2% в ПрАТ «Фарлеп-Інвест» та 7,7% в ТОВ «Кейбл ТВ-Фінанси».

Також протягом 2022 року ПрАТ «ВФ Україна» інвестувала кошти в облігації внутрішньої державної позики України (ОВДП) 6 000 та 23 243 штук номінальною вартістю 29 243 тисячі доларів США із строком погашення до 6 місяців та ставкою доходності 3,70% та 3,89% відповідно. Вартість придбання становила 29 560 тисяч доларів США (1 161 480 тис. грн).

Але, в 2022 році надходження від інвестиційної діяльності хоч і збільшилися, та поки ще не окупили витрати, які поки перевищують майже в 9 разів.

Станом на 31 грудня 2022 року ПрАТ «ВФ Україна» дотримувалася усіх фінансових показників, передбачених договорами про залучення боргового

фінансування. Керівництву вдалося своєчасно обслуговувати фінансові зобов'язання компанії відповідно до умов боргової угоди на момент запланованої дати сплати відсотків у серпні 2022 та лютому 2023 року.

Аналіз інвестиційної діяльності ПрАТ «ВФ Україна» показав, що в сьогоdnішніх умовах функціонування найбільш прийнятною для компанії є стратегія диверсифікації, оскільки головною метою інвестиційної діяльності компанії є створення можливостей для надання послуги, підвищення якості надання послуги, а також розширення сегмента послуги, що вже надається (залучення нових клієнтських груп). В умовах війни компанія зосередилась на фінансових інвестиціях та придбанні пакетів акцій, мінімізуючи інвестиції в реальні проекти. Фактично сьогодні зусилля ПрАТ «ВФ Україна» сконцентровані на наступних напрямках:

- 1) відновлення інфраструктури у прифронтових регіонах,
- 2) розширення покриття на заході та в центрі України,
- 3) підтримка абонентів в країні та за кордоном.

Цікавим інструментом, що дозволить узагальнити стратегічні інвестиційні цілі та заходи їх досягнення для компанії може бути стратегічна карта, яка визначає цілі, поставлені задачі та показники ефективності проведених заходів в системі реалізації інвестиційної стратегії.

Серед найважливіших показників, які показують фінансову спроможність підприємства є фінансовий леверидж. Коефіцієнт фінансового левериджу є тим важелем, який мультиплікує позитивний або негативний ефект, що отримується за рахунок відповідного значення його диференціала. Розрахунок фінансового левериджу ПрАТ «ВФ Україна» показує, що, залучення додаткового фінансування за рахунок зовнішніх запозичень збільшило рентабельність власних коштів в 2021 році на 15%, що свідчить про те, що власники отримують на кожні 100 грн, вкладених в бізнес, додатково 15 грн чистого прибутку. А в 2022 році показник склав -0,43%. Одним з найбільш показових показників є рентабельність. При незмінній рентабельності, ефект фінансового левериджу дещо покращується завдяки поступовому частковому погашенню

довгострокового кредиту ПрАТ «ВФ Україна» та зростанню виручки від реалізації товарів/ послуг, але дуже повільними темпами.

Прогнозування на 2023-2024 роки підтверджує важливість співвідношення частки позикового капіталу, важливість зростання показника рентабельності і врівноваження співвідношення власних та позикових коштів компанії.

Тому важливим аспектом дослідження джерел інвестування компанії є також вирішення стратегічного питання пріоритетності залучення власних, позичених, іноземних чи внутрішніх інвестицій.

Таким чином, виявлено, що важливою складовою формування інвестиційної політики компанії є врахування об'єктивної необхідності здійснення диверсифікації інвестиційних ресурсів. Такий підхід дозволяє визначити пріоритетні напрямки формування інвестиційних джерел та визначити методи, інструменти та важелі, за допомогою яких можна здійснювати та впроваджувати інвестиційну політику. Диверсифікація інвестиційних ресурсів та детальне дослідження специфіки формування та залучення коштів до розвитку компанії за кожним з напрямків дозволяють ефективно визначити проблеми залучення таких коштів, визначити заходи, реалізація яких стимулювала б надходження таких ресурсів для розвитку компанії.

Розробка заходів щодо вирішення специфічних проблем, що сьогодні притаманні окремим джерелам інвестиційних ресурсів, дозволить залучити у майбутньому додаткові інвестиційні ресурси для розвитку компанії та розширення покриття та спектру послуг.

Сьогодні залучення інвестиційних ресурсів для інвестиційних проектів є комплексною проблемою, у вирішенні якої мають бути задіяні всі економічні суб'єкти. Але проблема полягає в тому, що сьогодні в Україні наявна сукупність негативних факторів, таких як війна, високі політичні ризики, фінансова криза, недостатнє використання ринкових механізмів стримують залучення інвестицій в проекти українських компаній.

З'ясовано, що розв'язання проблеми формування інвестиційних ресурсів можливе через ефективне залучення кредитування та лізингу, покращення інвестиційного потенціалу і оптимізації діяльності компанії, що сприятиме як розвитку переліку послуг, так і забезпеченню якісних удосконалень та розширення покриття зв'язком.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Даниленко А. Світові тенденції та особливості розвитку прямих іноземних інвестицій. *Фінанси України*. 2009. № 4. С. 99-108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2009_4_11
2. Татаренко Н.О., Поручник А.М. Теорії інвестицій. Київ, 2000, 345 с.
3. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія. Київ : НІСД, 2009. 336 с.
4. Луців Б.Л., Кравчук І.С., Сас Б.Б. Інвестування: підручн. Тернопіль: Економічна думка, 2014. 544 с.
5. Майорова Т. В. Інвестиційний процес і фінансово-кредитні важелі його активізації в Україні : монографія. Київ : КНЕУ, 2013. 332 с.
6. Кушнір С. О., Вернидуб М. Ю. Оцінювання ризиків інвестицій в інновації в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 10-13.
7. Дацій Н. В. Механізм функціонування інституту спільного інвестування в державі. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 14. С. 6-8.
8. Карпунь І. Н. Мотивація і стимулювання інноваційної діяльності. *Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції*. 2008, pp. 35-45.
9. Касич А., Глухова В., Кравченко Х. Аналіз бюджетних інвестиційних ресурсів України. *Економіка та суспільство*, (35). 2022, <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-36>
10. Пересада А. А. Інвестування : навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2004 р. 250с.
11. Михайловська О. Фрактали як ступень організованості інвестиційних процесів у сучасних умовах. *Економіка України*. 2011. № 6 (595). С. 27-40.
12. Пирог О. В. Факторна модель розвитку національного господарства України в умовах постіндустріального суспільства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 16. С. 40-43. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2013_16_11

13. Туріянська М. М. Інвестиційні джерела. Донецьк: ЮгоВосток, 2004. 317 с.
14. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег. Москва : Гелиос АРВ, 1999. 451 с.
15. Шарп У.Ф. Инвестиции. Москва : Инфра, 2000. 1024 с.
16. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии. Т. 2. Кн. 2. Процесс обращения капитала. Москва : Политиздат, 1984. 650с.
17. Шумпетер Йозеф. Теория экономического развития. Москва : Директмедиа Паблишинг, 2008. 401 с.
18. Дані сайту Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
19. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ, зі змінами і доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
20. Орлов П. А. Методический подход к ранжированию проектов реальных инвестиций по социально-экономической эффективности. *Бізнес Інформ*. 2007. № 8. С. 8-10.
21. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О. Інвестиційний словник. Львів: «Бескид Біт». 2005. 512 с.
22. Инвестиционный менеджмент: уч.пос. / кол. авторов; под.ред. В.В. Мищенко. 2-е изд. перераб. и доп. И.: КНОРУС, 2008. 400 с.
23. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента. Т.1. 2-е. изд., перераб. и доп. Київ : Эльга, Ника-центр, 2004. 672 с.
24. Козаченко Г. В., Ілляшенко О. В. Механізм управління у системі економічної безпеки підприємства: призначення, зміст та структура. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 3(3). С. 25-28.
25. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч.посіб. 2-ге вид., випр. і доп.– Київ: Знання. 2005. 662 с.
26. Фішер С., Дорібуш Р., Шмалензі Р. Экономика. Москва: Дело ЛТД, 1995. 864 с.

27. Гитман Л. Дж., Джонк М. Д. Основы инвестирования. Москва : Дело, 1999. 991 с.
28. Коюда В. О., Лепейко Т. І., Коюда О. П. Основы інвестиційного менеджменту. Київ : Клдор, 2008. 340 с.
29. Правик Ю. М. Інвестиційний менеджмент: навч. посібн. Київ : Знання, 2007. 431 с.
30. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства. Вид. 2-ге, переробл. та доп. Київ: КНЕУ, 2001. 528 с.
31. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
32. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7). Звіт про рух грошових коштів. IASB від 01.01.2012. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text
33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
34. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом. Київ : Либра, 2002. 472 с.
35. Войнаренко М.П., Бушовська Л.Б. Інвестиційна діяльність як об'єкт управління. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2015. № 5(21). С. 40-44. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n5.html>
36. Розенберг Дж. М. Инвестиции: терминологический словарь. Москва : ИНФРА-М, 1997. 400 с.
37. Гриньов А. В. Теоретичні засади управління інвестиційною діяльністю машинобудівного підприємства. URL: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/vestnik
38. Нкайа Б.Ж., Ларка М.І. Роль і значення інвестицій в діяльності підприємств. *Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми,*

перспективи, ефективність. «Форвард–2016». 7 Міжнар. наук.-практ. Internet конф. студ. та молодих вчених. 27 грудня 2016 р. Харків: НТУ «ХПІ», 2016. С. 155-156.

39. Єпіфанова І. Ю. Підвищення якості інвестиційної діяльності машинобудівних підприємств Вінниччини. *Економічний простір*. 2009. № 23/2. С. 287-288.

40. Доуртмес П.О. Теоретико-методичне забезпечення оцінювання інвестиційно-інноваційної діяльності промислового підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / Пилип Олександрович Доуртмес; [наук. керівник Ястремська О.М.]; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків, 2018. 21 с.

41. Инвестиционный менеджмент: уч.пос./ кол. авторов; под. ред. В.В. Мищенко. – 2-е изд. перераб. и доп. И.: КНОРУС, 2008. 400 с.

42. Новикова І. В. Вартісно-орієнтоване управління інвестиційною діяльністю підприємства: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04; МОН, Сумський державний університет. Суми, 2013. 219 с.

43. Федоренко В. Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. Київ : МАУП, 1999. 10 с.

44. Безродна С. М. Інвестування : компендіум. Чернівці, 2013. 200 с.

45. Феняк Л.А. Теоретичні підходи до визначення сутності інвестиційних ресурсів підприємств. *Ефективна економіка*. 2017. № 6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5663>

46. Залучення грантів під час війни як альтернативна підтримка бізнесу/ Офіційний сайт Європейської Бізнес Асоціації. URL: <http://www.eba.com.ua>

47. Гранти як джерело додаткового фінансування. URL: <https://budget.uteka.ua/ua/publication/budget-13-byudzhet-byudzhetnyj-process-planirovanie-primenenie-kekr-54-granty-kak-istochnik-dopolnitelnogo-finansirovaniya>

48. Кафтанова Н. М. Кредитування інвестиційних проектів в Україні. *Ефективна економіка*. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4853>.
49. Кудряшов В.П. Курс фінансів : навч.посібн. Київ : Знання, 2008. 431 с.
50. Про фінансовий лізинг. Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>
51. Офіційний сайт ПрАТ «ВФ Україна». URL: <https://www.vodafone.ua/company/history-company>
52. Дані офіційного сайту nPerf. URL: <https://www.nperf.com/uk/awards/ua/2021/mobile/ukraine/>
53. Завгородня О. О. Теорія інновацій: проблеми розвитку та категоріальної визначеності. URL: http://www.ief.org.ua/Arjiv_ET/Zavgorodnya406.pdf.
54. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: підручн. Київ : КНЕУ, 2006. 552 с.
55. Смолянська О.Ю., Смолянський Ю.В. Теоретичні аспекти управління джерелами фінансування інвестиційної діяльності підприємств АПК. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Економічні науки*. 2012. Вип. 1 (4). Том 3. С. 214-219.
56. Маллакурбанова О.А. Аналіз інвестиційного кредитування комерційних банків в Україні. *Збірник наукових праць Харківського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ*. 2012. Вип. 1(12), Ч. 2. С. 43-47.
57. Foreign Direct Investment: Five Different Types of Foreign Direct Investment (FDI). URL: <http://www.quncy.com/five.html>
58. Харламова Г.О. Оцінювання привабливості об'єктів інвестування. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 9 (87). С. 73-79.

59. Чаргазія Т.З. Сутність та особливості інвестиційної активності в економіці великого промислового міста. *Інвестиційна економіка*. 2014. № 5. С. 157-162. <https://livingfo.com/koefitsiiient-avtonomii/>
60. Бесараб С. О. Комплексна модель управління інвестиційною діяльністю підприємств. *Стратегія економічного розвитку України*. 2017. № 40. С.86-92.
61. Доуртмес П.О. Теоретико-методичне забезпечення оцінювання інвестиційно-інноваційної діяльності промислового підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / Пилип Олександрович Доуртмес; [наук. керівник Ястремська О.М.]; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків, 2018. 21 с.
62. Жданова Н.А. Оцінка методів та методик визначення ефективності інвестицій в енергозберігаючі заходи. *Наука і економіка*. 2010. № 1(17). С 205-205.
63. Задоя А.О. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посібн. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
64. Коломієць Н.О., Коломієць О.П. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. 2017. URL: http://repository.hdzva.edu.ua/jspui/bitstream/repoHDZVA/396/1/Kolomiiets_Analysis_of_investment_2017.pdf.
65. Левандівський О.Т. Теоретичні засади інвестиційної діяльності. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: наук. журнал*. Івано-Франківськ, 2016. Том 1, вип. 12. С. 98-104.
66. Рубан В.В. Теоретичні основи визначення ефективності інвестиційної діяльності підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2016. Вип. 17. С. 93-96.
67. Статистична інформація. Економічна статистика. Наука, технології та інновації. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

68. Соколик С.А., Клієвич О.А. Аналіз вигід і витрат: практ. посібн. Київ : Основи, 2006. 175с.
69. Соляник Л.Г. Економічний аналіз: навч.посібн. Дніпропетровськ: НГУ, 2003. 199 с.
70. Гриньова В. М., Коюда В. О., Лепейко Т. І., Коюда О. П. Інвестування: навч.посібн. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2006, 320 с.
71. Інституційна інвестологія: навч. посібн. / за заг. ред. д/ра екон. наук, проф.. С.К. Реверчука. Київ : Атіка, 2004. 208 с.
72. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін : навч. посібн. Київ : Заповіт, 1996. 345 с.
73. Воробйов Ю.Н., Воробйова О.Н. Інвестування: навч. пос. для вузів. Сімферополь: Таврія, 2004. 340 с.
74. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: навч.посібн. Київ : Центр навч.літ., 2004. 376 с.
75. Горєлов Д.О. Стратегія підприємства: навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Харків: Вид-во ХНАДУ, 2010. 133 с.
76. Пріб К. А. Інвестиційна складова управління розвитком підприємства. Інтелект ХХІ. 2015. № 1. 77-85 с.
77. Оприсок М. Аналіз ефективності регіональних проєктів і програм розвитку: проблеми методології та вплив на якість регіонального економічного менеджменту. *Економічний аналіз*. 2008. Вип. 2 (18). С. 64-67.
78. Пасочник В. Асоціація з ЄС: рецепт для інвестиційних гурманів. *Дзеркало тижня*. 14.09.2013. № 33. С. 7.
79. Йозеф Алоїс Шумпетер (Joseph Alois Schumpeter). URL: <http://visionary.management.com.ua/management/jozef-alois-shumpeter-joseph-alois-schumpeter/>.
80. Черваньов Д. М., Жилінська О. І. Міждисциплінарний словник з менеджменту : навч. посіб. Київ : Нічлава, 2011. 624 с.
81. Стадник В. В., Йохна М. А. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2006. 464 с.

82. Управління інноваціями в сучасній організації / під ред. В. А. Євтушевського. Київ : Нічлава, 2006. 359 с.
83. Турянська М.М. Інвестиційні джерела. Донецьк: Юго/Восток, 2004. 317 с.
84. Ковальова Н.Л. Проблеми підвищення інвестиційної привабливості підприємств. *Економика и маркетинг в XXI веке*. 2003. № 4.
85. Лукінов І.І Економічні трансформації (наприкінці ХХ сторіччя). Київ : АТ «Книга», 1997.
86. Федоренко В. Інвестиційні процеси в Україні. *Персонал*. 2007. №5.
87. Про схвалення Концепції розвитку телекомунікацій в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 07.06.2006 № 316-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/316-2006-%D1%80#Text>
88. Бурлака Н.І. Розвиток інвестиційної діяльності підприємств України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 8. С. 37-44.
89. Василиця О.Б. Іноземне інвестування: загрози економічній безпеці України. *Економіко-правовий часопис*. 2016. Вип. 1. С. 12-22.
90. Вдовічена О.Г., Шупрудько Н.В., Вовк С.В., Гаврилишина Б.Д. Розвиток регіональних брендів (практика областей України). *Економіка та держава*, 2020. №11. С. 69-74.
91. Дупай Р.М. Оцінка ролі іноземних інвестицій в процесі структурної модернізації економіки України. *Вісник Донецького національного університету*. 2013. Серія: Економіка і право. Вип. 1. С. 46–49.
92. Завгородній В.А. Зарубіжний досвід протидії корупції за участю громадськості (на прикладі деяких держав Західної Європи). Дискусійні питання застосування антикорупційного законодавства : матеріали II Міжнар. наук.- практ. Конф. (м. Дніпро, 17 листоп. 2020 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т.
93. Харчук С.А. Стан інвестиційної діяльності підприємств України в умовах економічної нестабільності. *Журнал «Економіка та держава»*. 2020. №1.С. 66- 72.

94. Чорна О.М. Концепція механізму державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. 2012. №1. С. 64-67.
95. Чуницька І.І. Інвестиційний клімат України: сутність, проблеми та шляхи їх вирішення. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 3(14). С. 111-117.
96. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.gov.ua>
97. Saha D., Kravchuk V., Kirchner R. The economic impact of FDI on Ukraine. *Institute for Economic Research and Policy Consulting*. 2019. URL: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advisory_group/2018/Full_PS_01_2018_en.pdf.
98. Бичкова Н. В. Оптимізація структури капіталу вітчизняних підприємств у контексті підвищення ефективності фінансової діяльності. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. 1 (48). С. 1-8.
99. Сініцин О. О. Фінансовий леверидж в управлінні структурою капіталу. *Ефективна економіка*. 2014. № 9. С.1-3.
100. Боярська М.О. Аналіз стратегії розвитку підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 5. С. 306-310.
101. Щерба А. О. Підходи до визначення інвестицій та інвестиційної активності підприємств. *Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку*. 2016. 160-174 с.
102. Всесвітній економічний форум (World economic forum) URL: <https://www.weforum.org>

ДОДАТКИ

Регіональна структура

Vodafone Україна провадить свою діяльність на всій території України, а регіональна структура компанії включає три кластери: Захід, Центр, Схід.

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ

В тисячах українських гривень

АКТИВ	Код рядка	При- мітки	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	20	8,113,843	8,090,748
первісна вартість	1001	20	11,889,529	12,921,126
накопичена амортизація	1002	20	(3,775,686)	(4,830,378)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	19	644,355	572,588
Основні засоби	1010	17	11,868,352	12,209,286
первісна вартість	1011	17	24,048,813	25,637,063
знос	1012	17	(12,180,461)	(13,427,777)
Інвестиційна нерухомість	1015		-	-
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035		-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	903
Відстрочені податкові активи	1045	29	525,451	340,537
Інші необоротні активи	1090	21	285,446	246,828
Усього за розділом I	1095		21,437,447	21,460,890
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	16	32,007	29,196
Виробничі запаси	1101	16	23,104	24,207
Незавершене виробництво	1102		-	-
Готова продукція	1103		-	-
Товари	1104	16	8,903	4,989
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15	570,248	677,056
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130		81,900	126,539
з бюджетом	1135		1,879	63,195
у тому числі з податку на прибуток	1136		1,854	63,043
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		4,623	1,501
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	30	16,422	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15	12,832	32,805
Поточні фінансові інвестиції	1160	13	435,963	12,167,637
Гроші та їх еквіваленти	1165	14	1,285,927	2,670,713
Готівка	1166		-	-
Рахунки в банках	1167	14	1,159,197	2,630,440
Витрати майбутніх періодів	1170		5,952	21,451
Інші оборотні активи	1190		176,696	125,225
Усього за розділом II	1195		2,624,449	15,915,318
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		24,061,896	37,376,208

ПрАТ «ВФ УКРАЇНА»

**БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
В тисячах українських гривень**

ПАСИВ	Код рядка	При- мітки	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (лайвовий) капітал	1400	28	7,817	7,817
Капітал у дооцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410		-	-
Резервний капітал	1415		1,954	1,954
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		14,090,734	15,405,277
Неоплачений капітал	1425		-	-
Вилучений капітал	1430		-	-
Усього за розділом I	1495		14,100,505	15,415,048
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Довгострокові кредити банків	1510		-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	24	3,403,648	16,470,067
Довгострокові забезпечення	1520	25	286,746	504,399
Цільове фінансування	1525		1,069	1,012
Усього за розділом II	1595		3,691,463	16,975,478
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	24	890,621	1,361,737
товари, роботи, послуги	1615	23	1,552,352	1,241,922
розрахунками з бюджетом	1620	23	225,188	259,025
у тому числі з податку на прибуток	1621		-	-
розрахунками зі страхування	1625	23	1,112	1,497
розрахунками з оплати праці	1630	23	92,705	72,193
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	27	556,312	562,565
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	30	1,825,384	-
Поточні забезпечення	1660	25	260,906	546,086
Доходи майбутніх періодів	1665	27	828,586	889,642
Інші поточні зобов'язання	1690	23	36,762	51,015
Усього за розділом III	1695		6,269,928	4,985,682
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		-	-
Баланс	1900		24,061,896	37,376,208

Генеральний директор

О. В. Устинова

Фінансовий директор

Н. М. Шевченко

Начальник департаменту бухгалтерської звітності та обліку

О. М. Соловійова

ПрАТ «ВФ УКРАЇНА»
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
В тисячах українських гривень

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	При-мітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5	17,292,036	15,036,018
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6	(8,210,484)	(7,458,619)
Валовий:				
Прибуток	2090		9,081,552	7,577,399
Інші операційні доходи	2120	9	249,876	130,169
Адміністративні витрати	2130	7	(2,134,529)	(1,771,979)
Витрати на збут	2150	8	(1,811,397)	(1,746,100)
Очікувані кредитні збитки від фінансових активів	2160	15	(288,737)	(1,022,042)
Інші операційні витрати	2180	10	(9,723)	(15,548)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток	2190		5,087,042	3,151,899
Збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	12	65,389	181,736
Інші доходи	2240	11	190	56,057
Фінансові витрати	2250	12	(1,485,927)	(586,176)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	(9,929)
Інші витрати ⁽¹⁾	2270	11	(1,997,978)	(718)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток	2290		1,668,716	2,792,869
Витрати з податку на прибуток	2300	29	(354,173)	(692,952)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350		1,314,543	2,099,917
Збиток	2355		-	-

⁽¹⁾ Рядок 2270 включає чисті валютні збитки в сумі 1,852,159 тисяч гривень за 2020 рік.

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	При-мітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445		-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		1,314,543	2,099,917

ПрАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
 ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
 В тисячах українських гривень**
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4,485,160	3,894,822
Витрати на оплату праці	2505	1,066,037	944,617
Відрахування на соціальні заходи	2510	174,194	157,779
Амортизація	2515	4,647,203	4,543,066
Інші операційні витрати	2520	1,977,569	2,367,567
Разом	2550	12,350,163	11,907,851

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	781,662,116	781,662,116
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	781,662,116	781,662,116
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2610	1,68	2,69
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2615	1,68	2,69
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	2650	-	-

Генеральний директор

О. В. Устинова

Фінансовий директор

Н. М. Шевченко

Начальник департаменту бухгалтерської звітності та обліку

О. М. Соловйова

ПРАТ «ВФ УКРАЇНА»

**БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
НА 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
В тисячах українських гривень**

АКТИВ	Код рядка	При- мітки	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	19	7,567,423	6,782,757
первісна вартість	1001	19	13,053,598	13,301,794
накопичена амортизація	1002	19	(5,486,175)	(6,519,037)
Незавершені капітальні інвестиції	1005		-	-
Основні засоби	1010	17	11,853,488	11,726,625
первісна вартість	1011	17	27,475,203	29,144,600
знос	1012	17	(15,621,715)	(17,417,975)
Інвестиційна нерухомість	1015		-	-
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі				
інших підприємств	1030	21	502,516	494,539
інші фінансові інвестиції	1035		-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		1,042	38,113
Відстрочені податкові активи	1045	29	177,062	141,717
Інші необоротні активи	1090	20	240,586	226,322
Усього за розділом I	1095		20,342,117	19,410,073
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	16	27,991	33,373
Виробничі запаси	1101	16	22,354	28,852
Незавершене виробництво	1102		-	-
Готова продукція	1103		-	-
Товари	1104	16	5,637	4,521
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15	829,388	2,345,824
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130		175,368	242,491
з бюджетом	1135		146	9,818
у тому числі з податку на прибуток	1136	29	-	9,603
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		10,425	20,494
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15	22,526	1,085
Поточні фінансові інвестиції	1160	13	11,875,263	13,086,393
Гроші та їх еквіваленти	1165	14	2,539,723	4,775,787
Готівка	1166		-	-
Рахунки в банках	1167	14	2,502,529	4,730,159
Витрати майбутніх періодів	1170		29,235	39,504
Інші оборотні активи	1190		107,379	129,934
Усього за розділом II	1195		15,617,444	20,684,703
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300		35,959,561	40,094,776

ПрАТ «ВФ УКРАЇНА»

**БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
НА 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
В тисячах українських гривень**

ПАСИВ	Код рядка	При- мітки	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	27	7,817	7,817
Капітал у дооцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410		-	-
Резервний капітал	1415		1,954	1,954
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		15,834,310	16,899,693
Неоплачений капітал	1425		-	-
Вилучений капітал	1430		-	-
Усього за розділом I	1495		15,844,081	16,909,464
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Довгострокові кредити банків	1510		-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	23	14,999,932	17,336,202
Довгострокові забезпечення	1520	24	354,053	366,995
Цільове фінансування	1525		896	1,715
Усього за розділом II	1595		15,354,881	17,704,912
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	23	1,377,289	1,503,970
товари, роботи, послуги	1615	22	909,968	1,391,697
розрахунки з бюджетом	1620	22	260,463	159,473
у тому числі з податку на прибуток	1621	29	37,740	-
розрахунки зі страхування	1625	22	121	3,679
розрахунки з оплати праці	1630	22	80,822	72,608
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	26	575,172	635,739
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	28	26,300	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
Поточні забезпечення	1660	24	569,898	779,857
Доходи майбутніх періодів	1665	26	926,184	898,369
Інші поточні зобов'язання	1690	22	34,382	35,008
Усього за розділом III	1695		4,760,599	5,480,400
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного Фонду	1800		-	-
Баланс	1900		35,959,561	40,094,776

Генеральний директор

О. В. Устинова

Фінансовий директор

Н. М. Шевченко

Начальник департаменту бухгалтерської звітності та обліку

О. М. Соловйова

ПрАТ «ВФ УКРАЇНА»
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
В тисячах українських гривень

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5	18,802,655	19,358,958
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6	(7,474,429)	(8,478,325)
Валовий:				
Прибуток	2090		11,328,226	10,880,633
Інші операційні доходи	2120	9	948,618	45,998
Адміністративні витрати	2130	7	(2,783,780)	(2,601,385)
Витрати на збут	2150	8	(1,793,366)	(1,990,569)
Очікувані кредитні збитки від фінансових активів	2160	15	(182,802)	(227,210)
Інші операційні витрати	2180	10	(947,869)	(44,553)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток	2190		6,569,027	6,062,914
Збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	21	-	-
Інші фінансові доходи	2220	12	163,539	46,962
Інші доходи ⁽¹⁾	2240	11	13,255	509,551
Фінансові витрати	2250	12	(1,448,569)	(1,710,940)
Втрати від участі в капіталі	2255	21	(127,979)	(55,455)
Інші витрати ⁽²⁾	2270	11	(3,805,847)	(1,368)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток	2290		1,363,426	4,851,664
Витрати з податку на прибуток	2300	29	(298,043)	(915,631)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350		1,065,383	3,936,033
Збиток	2355		-	-

⁽¹⁾ Рядок 2240 включає чисті валютні прибутки в сумі 450,123 тисячі гривень за 2021 рік.

⁽²⁾ Рядок 2270 включає чисті валютні збитки в сумі 3,539,209 тисяч гривень за 2022 рік.

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445		-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		1,065,383	3,936,033

ПрАТ «ВФ УКРАЇНА»

**ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
В тисячах українських гривень**

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1,095,100	858,681
Витрати на оплату праці	2505	1,751,958	1,530,442
Відрахування на соціальні заходи	2510	227,054	210,475
Амортизація	2515	4,040,034	4,837,473
Інші операційні витрати	2520	6,025,912	5,789,426
Разом	2550	13,140,058	13,226,497

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	781,662,116	781,662,116
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	781,662,116	781,662,116
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2610	1,36297	5,03547
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2615	1,36297	5,03547
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	2650	-	4,48659

Генеральний директор

О. В. Устинова

Фінансовий директор

Н. М. Шевченко

Начальник департаменту бухгалтерської звітності та обліку

О. М. Соловійова

ПрАТ «ВФ УКРАЇНА»

ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
В тисячах українських гривень

Стаття	Код	Зареєст- ований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподі- лений прибуток (непокритий збиток)	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8
Залишок на початок року	4000	7,817	-	-	1,954	15,834,310	15,844,081
Коригування:							
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	7,817	-	-	1,954	15,834,310	15,844,081
Чистий прибуток за звітний період	4100	-	-	-	-	1,065,383	1,065,383
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:							
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:							
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:							
Викуп акцій	4260	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій	4265	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій	4270	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-
Разом зміни в капіталі	4295	-	-	-	-	1,065,383	1,065,383
Залишок на кінець року	4300	7,817	-	-	1,954	16,899,693	16,909,464

Генеральний директор

О. В. Устинова

Фінансовий директор

Н. М. Шевченко

Начальник департаменту бухгалтерської звітності та обліку

О. М. Соловійова

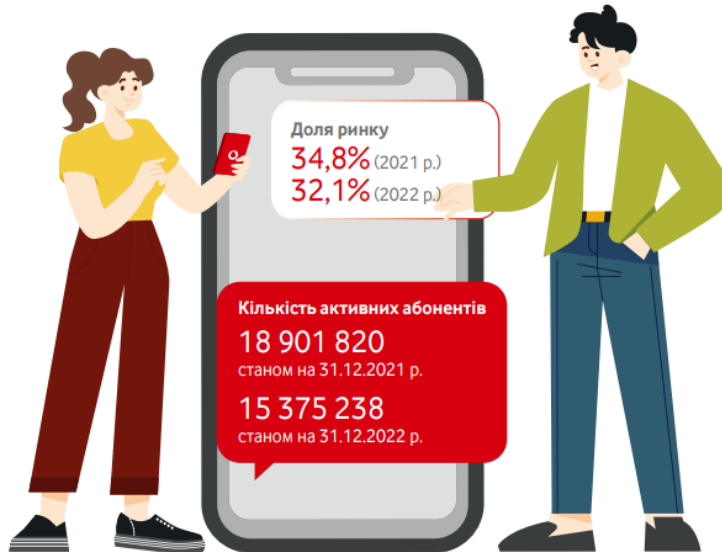
Показники ПрАТ «ВФ Україна» станом на 01.07.2023

UAH, mln	30.06.2023
Cash	1 837
Cash equivalents	7 513
Cash, cash equivalents and deposits	9 350
Borrowings, non-current portion	(14 445)
Lease obligation, non-current portion	(2 857)
Lease obligation, current portion	(1 628)
Borrowings, current portion	(351)
Total debt	(19 281)
1) Net Indebtedness	(9 931)
2) Consolidated EBITDA	(11 447)
<u>Consolidated Leverage Ratio</u> = Net Indebtedness/Consolidated EBITDA	0,9

Ключові показники діяльності за 2021-2022 рр.¹

Клієнти та лояльність

- Кількість активних абонентів інтернет за технологією GPON
9 401 (2021 р.)
22 861 (2022 р.)
- % покриття населення України технологією 4G
81% (2020 р.) 84% (2022 р.)²
84% (2021 р.)
- Голосових хвилин на одного абонента
485 (2021 р.)
416 (2022 р.)
- Кількість клієнтів 4G, млн осіб
7,3 (2020 р.) 8,6 (2022 р.)
8,8 (2021 р.)

Дата-трафік

- Ріст дата-трафіку на одного користувача порівняно з попереднім роком
11% (2021 р.)
41% (2022 р.)
- Обсяг дата-трафіку на одного користувача, МВ
5,910 (2021 р.)
8,353 (2022 р.)

Фінансові показники

- OIBDA, млн грн
10 953 (2021 р.)
11 277 (2022 р.)
- Обсяг інвестицій в розвиток інфраструктури та мережі Групи компаній, млрд грн
3,5 (2021 р.)
3,6 (2022 р.)

Співробітники

- Загальна кількість штатних співробітників Vodafone Україна
3 397 (2021 р.)
3 775 (2022 р.)
- Частка жінок серед співробітників
45% (2021 р.)
43% (2022 р.)

Ріст користувачів My Vodafone

10% (2022 р.) – на початку повномасштабного вторгнення росії в Україну мобільний додаток самообслуговування відіграв важливу роль у комунікації абонентів з оператором і забезпеченні їх безперервним зв'язком.

² Через повномасштабне вторгнення росії в Україну загальне покриття населення мережею 4G змінилося, проте точну оцінку покриття, наразі, неможливо надати.

**Декларація академічної доброчесності
здобувача вищої освіти ЗНУ**

Я, Смик Марія-Ангеліна Василівна, студентка 2 курсу, заочної форми навчання, економічного факультету, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньої програми «Фінанси і кредит», адреса електронної пошти: masmyk13@gmail.com.

– підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Формування інвестиційних ресурсів на ПрАТ «ВФ Україна» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомена;

– заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

– згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____

Підпис _____

Смик М-А.В.

ПІБ (студента)

Дата _____

Підпис _____

Кушнір С.О.

ПІБ (наукового керівника)